

ПІДТРИМКА УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЄЮ ТА ПРИТУЛКОМ В УКРАЇНІ

Європейський Союз

Міжнародна організація з міграції (МОМ)
Агентство ООН з питань міграції

Моніторинг міграційної ситуації та змін у сфері управління міграцією та кордонами

Серпень 2018 року

Основні події та тенденції місяця

- Складною залишається ситуація з мігрантами та біженцями, які прибувають в ЄС морем з Близького Сходу та Африки. Італія відмовляється приймати мігрантів, врятованих на морі, не зважаючи на свої зобов'язання в рамках операції «Софія».
- Зміцнюється економічна ситуація в ЄС: продовжує зростати реальний ВВП, Греція успішно завершила програму фінансової допомоги, Німеччина, Литва та Латвія звітують про зміцнення ринків праці.
- Голову Українського товариства Польщі виключили з Комітету захисту пам'яті боротьби та мучеництва при Інституті національної пам'яті у Любліні, Президентку Фонду «Відкритий діалог» депортували в Україну.
- Кількість іноземців, які тимчасово проживають в Україні, продовжує зменшуватись, кількість іммігрантів продовжує зростати. У порівнянні з минулим місяцем вдвічі більше шукачів міжнародного захисту в Україні подали заяви та суттєво зросла кількість іноземців, затриманих за незаконне перетинання кордону.
- Паспорти громадян України для виїзду за кордон видають у встановлені законодавством терміни. З початку року оформлено вже більш ніж 3 мільйони закордонних паспортів, при цьому більше 280 тисяч осіб не з'явилися вчасно до підрозділів ДМС для отримання документів.
- Уряд затвердив План заходів на 2018-2021 роки щодо реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року.
- Керівництво відомств, які відповідають за міграційну політику, продовжують акцентувати, що проблема нерегульованої міграції загрожує державній безпеці.
- У рамках проекту «TWINNING» завершено розробку Національного механізму оцінювання стану реалізації інтегрованого управління кордонами в Україні та презентовано його для керівного складу ДПСУ.

1. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ ТА МІГРАЦІЙНУ ПОЛІТИКУ В УКРАЇНІ

1.1. Соціально-політична ситуація у світі

31 серпня Албанія, Чорногорія, Норвегія і Україна приєдналися до продовжених санкцій Євросоюзу проти Російської Федерації, введених через порушення територіальної цілісності України¹. Рішенням Ради ЄС від 5 липня обмежувальні заходи щодо Росії, які забороняють ЄС ведення бізнесу з російськими банківським, фінансовим та енергетичним секторами, продовжені на шість місяців, до 31 січня 2019 року².

Наприкінці серпня Австрія на закритій зустрічі у Відні запропонувала ЄС використовувати збройні сили для допомоги прикордонникам у запобіганні потрапляння на територію блоку мігрантів з не врегульованим статусом³. Міністр оборони Австрії Маріо Кунасек представив свій план і підкреслив, що контроль діяльності військових на кордонах має належати поліції. Австрія, яка з 1 липня 2018 року головує в Раді ЄС, визначала міграційну політику як один з пріоритетних напрямків.

Складною залишається ситуація з мігрантами та біженцями, які прибувають в ЄС морем з Близького Сходу та Африки. Хоч країни ЄС досягли згоди щодо розподілу 141 мігранта з неурядового судна Aquarius, що його напередодні відмовились приймати у свої порти Мальта та Італія⁴, суперечки між країнами продовжились навколо італійського військового корабля Dichotti з 177 мігрантами на борту⁵, який працює в рамках операції ЄС в Середземному морі під кодовою назвою «Софія». Операція «Софія» була започаткована у 2015 році, і тоді Італія погодилася взяти на себе всіх мігрантів, врятованих на морі в рамках операції. Зараз Рим вимагає зміни правил і закликає інші держави-члени прийняти мігрантів, однак рішення про розділення відповідальності повинні прийматися міністрами внутрішніх справ або лідерами ЄС⁶.

Водночас міграційна ситуація залишається гострою на кордоні з Іспанією: на початку серпня у Середземному морі були врятовані 395 мігрантів, які намагалися дістатися з Марокко до Іспанії⁷. Напередодні 22 серпня більше 100 мігрантів з Африки змогли подолати паркан на кордоні й прорватися на територію Іспанії в анклаві Сеута⁸. Прем'єр-міністр Італії Джузеппе Конте 25 серпня

¹ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/08/31/declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-alignment-of-certain-third-countries-concerning-restrictive-measures/>

² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/31/7086314>

³ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/30/7086251/>

⁴ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/14/7085615/>

⁵ <https://p.dw.com/p/33Obj>

⁶ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/30/7086263/>

⁷ <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-spain/almost-400-migrants-rescued-off-spanish-coast-this-weekend->

[idUSKBN1KQ09X?feedType=RSS&feedName=worldNews&utm_source=Twitter&utm_medium=Social&utm_campaign=Feed%3A+Reuters%2FworldNews+%28Reuters+World](https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-spain/almost-400-migrants-rescued-off-spanish-coast-this-weekend-idUSKBN1KQ09X?feedType=RSS&feedName=worldNews&utm_source=Twitter&utm_medium=Social&utm_campaign=Feed%3A+Reuters%2FworldNews+%28Reuters+World)

⁸ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/22/7085925/>

заявив, що Євросоюз не зміг прийняти нові рішення у сфері міграційної політики на терміновому засіданні Єврокомісії щодо міграційних проблем⁹.

31 серпня Європейське агентство прикордонної та берегової охорони Frontex представило свого першого офіцера зв'язку з державами-членами ЄС для посилення співпраці між агентством та національними органами, відповідальними за управління кордонами, повернення та функції берегової охорони. Перший офіцер зв'язку працюватиме в Болгарії. Загалом має бути 11 офіцерів, які працюватимуть у різних країнах над зміцненням внутрішньої безпеки ЄС¹⁰.

Згідно з даними, оприлюдненими Евростатом у середині серпня, зростання реального ВВП ЄС за підсумками другого кварталу становило 2,2% у порівнянні з 2017 роком. Найшвидше зростали економіки Польщі (5%), Угорщини (4,4%), Румунії (4,2%), Латвії (4,2%), Словаччини (3,9%), Кіпру (3,9%) та Литви (3,7%)¹¹. З успішним завершенням програми фінансової допомоги Греції завершилась криза не тільки для країни, але й для Єврозони в цілому¹². Про суттєве зростання заробітних плат заявляли в Литві¹³ та Латвії¹⁴.

Кількість вакансій у Німеччині за другий квартал становила рекордні 1,21 мільйони, що свідчить про сильний ринок праці та дефіцит кваліфікованих кадрів¹⁵, навіть не зважаючи на те, що в країні вже працевлаштовані 300 тис. біженців¹⁶. Для подолання тривалого дефіциту робочої сили в Німеччині готують пропозицію щодо спрощення правил працевлаштування для кваліфікованих працівників з третіх країн¹⁷. Згідно з оприлюдненим у серпні дослідженням щодо українців на ринку праці Польщі, 59% з них готові працювати у Німеччині, якщо вона відкриє свій ринок праці¹⁸.

Наприкінці серпня голова чеського уряду і лідер руху ANO Андрей Бабіш заявив, що не прийме жодного біженця, який прибув до ЄС через Середземне море, оскільки приймає людей з України, а для припинення нерегульованої міграції необхідний всеосяжний план дій¹⁹. Схожі заяви, коли замість біженців йде мова про трудових мігрантів, оприлюднював польський уряд: Польща прийняла мільйони українців, тому відмовляється приймати шукачів міжнародного захисту з країн Африки та Близького Сходу²⁰. Ці дані Україна спростовувала, оприлюднивши офіційні цифри²¹.

⁹ https://www.facebook.com/GiuseppeConte64/posts/468441820304455?_tn=-R

¹⁰ <https://frontex.europa.eu/media-centre/news-release/frontex-sends-first-liaison-officer-to-eu-member-state-E21I7y>

¹¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9105264/2-14082018-BP-EN.pdf/e28c60ea-1ad0-47fd-b7e1-668cdb9ba016>

¹² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/20/7085808/>

¹³ <https://ru.delfi.lt/news/economy/zarplaty-v-litve-rastut-nevidannymi-tempami.d?id=78878041>

¹⁴ <https://skaties.lv/zinas/latvija/videja-bruto-darba-samaksa-parsniegusi-1000-eiro-robezu/>

¹⁵ <https://www.reuters.com/article/us-germany-economy-vacancies/german-job-vacancies-hit-record-high-in-second-quarter-idUSKBN1KS0ZN?il=0>

¹⁶ <https://p.dw.com/p/33T5P>

¹⁷ <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/germany-looks-at-easing-immigration-laws-to-fill-skilled-labor-gaps-idUSKBN1L2178>

¹⁸ <http://www.workservice.com/pl/content/download/6771/49986/file/Postawy%20obywateli%20Ukrainy%20wobec%20polskiego%20rynku%20pracy%20-%20raport%20Work%20Service.pdf>

¹⁹ <https://www.radio.cz/ru/rubrika/novosti/chexiya-ne-primet-bolshe-ni-odnogo-bezhenca-tak-kak-prinimaet-lyudej-iz-ukrainy-zayavil-ababish>

²⁰ <https://www.pravda.com.ua/news/2018/08/29/7190477/>

²¹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/12/31/7075627/>

13 серпня Президентці Фонду «Відкритий діалог», громадянці України Людмилі Козловській, яка прибула до Брюсселя, прикордонники не дозволили залишити межі аеропорту й депортували в Україну²². За поясненнями українки та її чоловіка, громадянина Польщі, Бартоша Крамека, депортація спрямована проти відкритої протидії чоловіка чинному уряду Польщі²³. Прес-секретар Міністерства внутрішніх справ пояснив причину депортації негативним висновком Контрольно-розвідувального управління Агентства внутрішньої безпеки, що пов'язаний із серйозними сумнівами з приводу фінансування організації, яку очолює українка²⁴.

У серпні голову Українського товариства Польщі Григорія Купріяновича виключили з Комітету захисту пам'яті боротьби та мучеництва при Інституті національної пам'яті у Любліні, що представник української меншини сприймає як прояв дискримінації²⁵. Також проти Купріяновича відкрили кримінальне провадження через порушення Закону про польський Інститут національної пам'яті згідно про українців-жертв каральної операції Армії Крайової²⁶.

20 серпня уряд Молдови затвердив механізм надання громадянства Республіки в обмін на інвестиції. За підрахунками влади, це дозволить залучити в економіку країни не менше 1,3 млрд. євро до 2024 року²⁷. У новій програмі надання громадянства зможуть брати участь особи, які не були звинувачені Міжнародним кримінальним судом, не піддавалися кримінальному переслідуванню з боку Інтерполу, не є потенційною загрозою незалежності та національній безпеці Молдови, не отримували доходів від злочинної діяльності та не були визнані винними у скоєнні терористичних злочинів²⁸. Водночас єврокомісар з питань юстиції Вера Юрова закликає до більшої стриманості при наданні громадянства на підставі здійснення інвестицій в економіку чи придбання дорогої нерухомості. Європейська комісія планує до кінця осені оприлюднити рекомендації щодо надання громадянства вихідцям із третіх країн²⁹.

У середині серпня у Румунії відбувся численний антиурядовий мітинг. Румуни, які живуть за кордоном і покинули країну через корупцію, низьку заробітну плату та відсутність можливостей, долучилися до протестів, закликаючи уряд до відставки й проведення дострокових виборів³⁰. Мітинг закінчився після втручання поліції³¹.

У Швеції українці, яка втратила ногу внаслідок теракту 7 квітня 2017 року в Стокгольмі, відмовили у дозволі на постійне проживання. На період судового процесу українка перебралася з донькою до Швеції³², у червні 2018 року судовий процес завершився і міграційна рада ухвалила рішення про те, що українка та її донька мають залишити країну. Це рішення українка планує оскаржити, оскільки не зможе в Україні отримати такий самий медичний догляд, як у Швеції.

²² https://zik.ua/news/2018/08/15/ukrainku_lyudmylu_kozlovsku_ne_vpustyly_u_ys_cholovik_kazhe_shcho_cherez_1387023

²³ <https://www.radiosvoboda.org/a/29447698.html>

²⁴ https://zik.ua/news/2018/08/20/polshcha_nazvala_prychynu_deportatsii_gromadyanky_ukrainy_kozlovskoi_1390165

²⁵ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/30/7086256/>

²⁶ <https://www.radiosvoboda.org/a/news-klimkin-sprava-kupriianovycha/29445281.html>

²⁷ <https://mei.gov.md/ro/content/au-fost-stabilitate-cerintele-si-criteriile-de-eligibilitate-solicitantilor-programului-de>

²⁸ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/22/7085939/>

²⁹ <https://www.welt.de/politik/ausland/plus180656756/Verkauf-von-Paessen-EU-geht-gegen-EU-Laender-vor-die-mit-Paessen-handeln.html>

³⁰ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/11/7085497/>

³¹ <https://www.romania-insider.com/diaspora-protest-bucharest-ends-violent-intervention-riot-police/>

³² <https://www.bbc.com/ukrainian/news-45191214>

Наприкінці серпня співробітники поліції Німеччини затримали на німецько-польському кордоні 31-річного українця, який використав фальшиві польські документи і дозвіл на роботу та мав незаконно оформлену угорську візу для діячів культури³³.

На початку серпня Міністерство юстиції США повідомило про арешт трьох українців за підозрою в причетності до хакерського угруповання «Fin 7». Громадяни України підозрюються у зломі тисячі комп'ютерних систем і викраденні мільйонів номерів кредитних карт клієнтів³⁴.

1.2. Військові конфлікти та надзвичайні події у світі

20 серпня у Чечні неповнолітні скоїли 3 напади на поліцейських. Під час ножової атаки на поліцейський відділок у місті Шалі було поранено двох офіцерів. У Мескер-юрті нападник здійснив спробу самопідризу біля поліцейського поста. Відповідальність за напади взяла на себе Ісламська держава (ІДІЛ)³⁵.

10 серпня внаслідок інтенсивного бомбардування провінцій Хама, Ідліб та Алеппо авіацією Росії та режиму Башара Асада загинули щонайменше 29 людей. Також 31 липня та 1 серпня Йорданська армія обстріляла бойовиків ІДІЛ в Сирії, коли вони наблизилися до кордону Йорданії, кілька бойовиків було вбито. Авіаударом Ізраїлю по Голанським висотам у ніч з 1 на 2 серпня було вбито 7 бойовиків ІДІЛ³⁶. Наприкінці серпня у столиці Лівану Тріполі розпочалися сутички між збройними групами, пов'язаними з урядом національної єдності, який підтримує ООН, через контроль над територіями та інституціями³⁷.

Через сильні паводки внаслідок дощів у Малі постраждало 18,8 тис. людей, 3 людини загинуло, а понад 3,2 тис. домівок було зруйновано. Також було втрачено близько 1,8 тис. голів великої рогатої худоби³⁸. 17 та 18 серпня у Вірменії град пошкодив практично весь врожай у регіоні Ширак. За повідомленням уряду, 1,1 тис. домогосподарств втратили від 80 до 100% врожаю³⁹. У Демократичній Республіці Конго зафіксовано новий спалах вірусу Ебола. Станом на 22 серпня зафіксовано 76 підтверджених та 27 можливих випадків захворювання⁴⁰.

У серпні 2018 року найбільш напруженою ситуація була в Сирії, Малі та Чечні. Конфлікти в інших країнах та регіонах залишалися приблизно на тому ж рівні, що й попереднього місяця.

Інших значних надзвичайних подій, зокрема в країнах, які межують з Україною, що могли б вплинути на міграційну ситуацію в Україні, не виявлено.

1.3. Події у зоні ООС та в окупованому Криму, а також інші надзвичайні події в Україні

Ситуація в зоні ООС та в окупованому Криму в серпні 2018 року була напруженою. Основні події, що сталися за місяць, можна переглянути на офіційному сайті Інформаційно-аналітичного центру Національної безпеки України⁴¹. Загалом кількість обстрілів на лінії фронту ООС за серпень 2018 року склала 1 010, що на 269 більше ніж у липні 2018 року. Інтенсивність обстрілів зменшилася наприкінці

³³ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/30/7086261/>

³⁴ <https://www.justice.gov/opa/pr/three-members-notorious-international-cybercrime-group-fin7-custody-role-attacking-over-100>

³⁵ <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch>

³⁶ Там само.

³⁷ Там само.

³⁸ <https://reliefweb.int/disaster/fl-2018-000140-mli>

³⁹ <https://reliefweb.int/disaster/ot-2018-000146-arm>

⁴⁰ <https://reliefweb.int/disaster/ep-2018-000129-cod>

⁴¹ <http://mediarnbo.org/>

місяця. Детальнішу інформацію щодо обстрілів, поранених, загиблих та надзвичайних подій у зоні проведення ООС можна переглянути на офіційній Facebook-сторінці ООС⁴².

У липні 2018 року 3 фермери постраждали внаслідок вибуху мін, на які вони наїхали трактором на своїх полях. Також 2 дитини загинуло внаслідок вибуху міни на мінному полі без попереджувальних знаків. Кількість цивільних осіб, які постраждали внаслідок бойових дій у липні 2018 року, склала 18, що на 20 менше ніж у червні 2018 року⁴³. 24 серпня внаслідок прямого влучання снаряду в приватний будинок загинув 34-річний мешканець с. Врубівка Попаснянського району Луганської області⁴⁴.

Протягом серпня 2018 року в Україні сталося 3 ситуації, які класифікуються ДСНС як надзвичайні, однак масштаби цих подій не викличуть переміщення населення^{45,46}. Під час моніторингу офіційної веб-сторінки Національної поліції України не виявлено жодних надзвичайних подій, які могли б викликати переміщення населення⁴⁷.

2. МІГРАЦІЙНА СИТУАЦІЯ

2.1. Демографічна ситуація

Станом на 1 липня 2018 року населення України, за оцінкою, складає 42 263,9 тис. осіб (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя)⁴⁸. Графік, який ілюструє зменшення кількості населення впродовж січня-червня 2018 року на 122,5 тис. осіб, опубліковано в експрес-випуску Державної служби статистики⁴⁹. Згідно з даними Державної служби статистики, у січні-червні 2018 року на 100 померлих припадало 55 живонароджених, що призвело до зменшення кількості населення внаслідок природного скорочення населення на 133,7 тис. осіб⁵⁰.

У січні-червні 2018 року кількість прибулих (235,6 тис. осіб) була більша за кількість вибулих (224,4 тис. осіб), а міграційний приріст населення становив 11,2 тис. осіб (за даними реєстрації/зняття з реєстрації). Розрахунки на основі даних Державної служби статистики України про реєстрацію та зняття з реєстрації (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях) показують, що у червні 2018 року в Україні кількість прибулих склала 52,6 тис. осіб, а кількість вибулих – 51 тис. осіб. Найбільший приріст у червні 2018 року спостерігався у Київській (2,5 тис. осіб), Харківській (0,39 тис. осіб), Одеській (0,26 тис. осіб) та Дніпропетровській (0,21 тис. осіб) областях. Найбільше скорочення у червні 2018 року спостерігалось у Донецькій (-0,5 тис. осіб), Луганській (-0,34 тис. осіб) та Чернівецькій (-0,2 тис. осіб) областях⁵¹.

⁴² www.facebook.com/pressifo.news

⁴³ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ukraine_humanitarian_snapshot_20180820.pdf

⁴⁴ <https://www.npu.gov.ua/news/oos/na-luganshhini-vnaslidok-obstrilu-bojovikiv-zaginuv-misczevij-meshkanecz/>

⁴⁵ <http://www.dsns.gov.ua/ua/Dovidka-za-dobu/82262.html>

⁴⁶ <http://www.dsns.gov.ua/ua/Dovidka-za-dobu/81344.html>

⁴⁷ <https://www.npu.gov.ua/news/>

⁴⁸ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/ds/kn/kn_u/kn0618_u.html

⁴⁹ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2018/08/123.pdf>

⁵⁰ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/ds/pp/pp_u/pp0618_u.html

⁵¹ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/ds/mr/mr_u/mr0618_u.html

Дані щодо кількості працездатного населення, а також населення віком до 15 років, сільського та міського населення наведено у звіті за червень 2018 року.

Демографічні ризики⁵²

Враховуючи помірне зменшення населення України, збільшення кількості померлих у порівнянні з народженими, зменшення кількості працездатного населення, зменшення населення віком до 15 років та уповільнення темпів урбанізації, можна сказати, що рівень демографічних ризиків є таким, що насторожує.

2.2. Соціально-економічна ситуація

Як зазначалося у звіті за червень 2018 року, за оцінкою Державної служби статистики України, валовий внутрішній продукт у I кварталі 2018 року порівняно з попереднім кварталом збільшився на 0,9%, а порівняно з I кварталом 2017 року – на 3,1%⁵³. У липні 2018 року порівняно з червнем 2018 року сезонно скоригований індекс промислової продукції становив 98,7%, а порівняно з липнем 2017 року – 102,3%⁵⁴.

У липні 2018 року кількість зареєстрованих безробітних продовжувала зменшуватись та становила 298 тис. осіб (1,2% населення працездатного віку), що на 5,9 тис. осіб менше ніж у червні 2018 року (303,9 тис. осіб) та на 18 тис. осіб менше ніж у травні 2018 року (316 тис. осіб)⁵⁵. Попит на працю в липні 2018 року зріс (86,8 тис. вакансій) у порівнянні з червнем (82,4 тис. вакансій) 2018 року⁵⁶.

Дані щодо кількості зайнятого населення та рівня безробіття у першому кварталі 2018 року, розраховані за методологією МОП, наведено у звіті за червень 2018 року.

Середня номінальна заробітна плата у липні 2018 року становила 9 170 грн., що у 2,5 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (3 723 грн.). Темп зростання середньої номінальної заробітної плати порівняно з червнем 2018 року становив 100,3%, а порівняно з липнем 2017 року – 124,9%. Індекс реальної заробітної плати у липні 2018 року порівняно з червнем 2018 року становив 101%, а відносно липня 2017 року – 114,7%⁵⁷. Станом на 1 серпня заборгованість із виплати заробітної плати становила 2 733,6 млн. грн. (100,4% у порівнянні з 1 липня 2018 року)⁵⁸, що відповідає 3,8% фонду оплати праці (так само, як і в червні 2018 року)⁵⁹.

Споживчі ціни у липні 2018 року порівняно з попереднім місяцем знизилися на 0,7%. Водночас з початку року зросли на 3,6%, а базова інфляція у липні 2018 року порівняно з попереднім місяцем становила -0,1%, з початку року – 3,4%. У річному вимірі інфляція в липні 2018 року дещо сповільнилась і становила 8,9% (у порівнянні з 9,9% у червні 2018 року⁶⁰)⁶¹.

⁵² Тут і далі ризикам присвоюється одна з оцінок: «критичний», «такий, що насторожує» або «допустимий», де «критичний» – це ризик з найбільшою ймовірністю реалізації, а «допустимий» – з найнижчою.

⁵³ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2018/06/102.pdf>

⁵⁴ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2018/08/127.pdf>

⁵⁵ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/rp/sz_br/sz_br_u/kzbr_m_u2018.htm

⁵⁶ https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/infofiles/1._profesiynnyy_sklad_bezrobitnyh_ta_vakansiy_5.xls

⁵⁷ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2018/08/134.pdf>

⁵⁸ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2018/08/133.pdf>

⁵⁹ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/gdn/Fop_ed/Fop_ed2018_u.xlsx

⁶⁰ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2018/07/104.pdf>

⁶¹ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2018/08/116.pdf>

У липні 2018 року субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг отримували 2 182,6 тис. домогосподарств. У січні-липні 2018 року призначено субсидії 2 667 тис. домогосподарств, а порівняно з відповідним періодом 2017 року кількість таких домогосподарств зменшилася на 54,9%⁶².

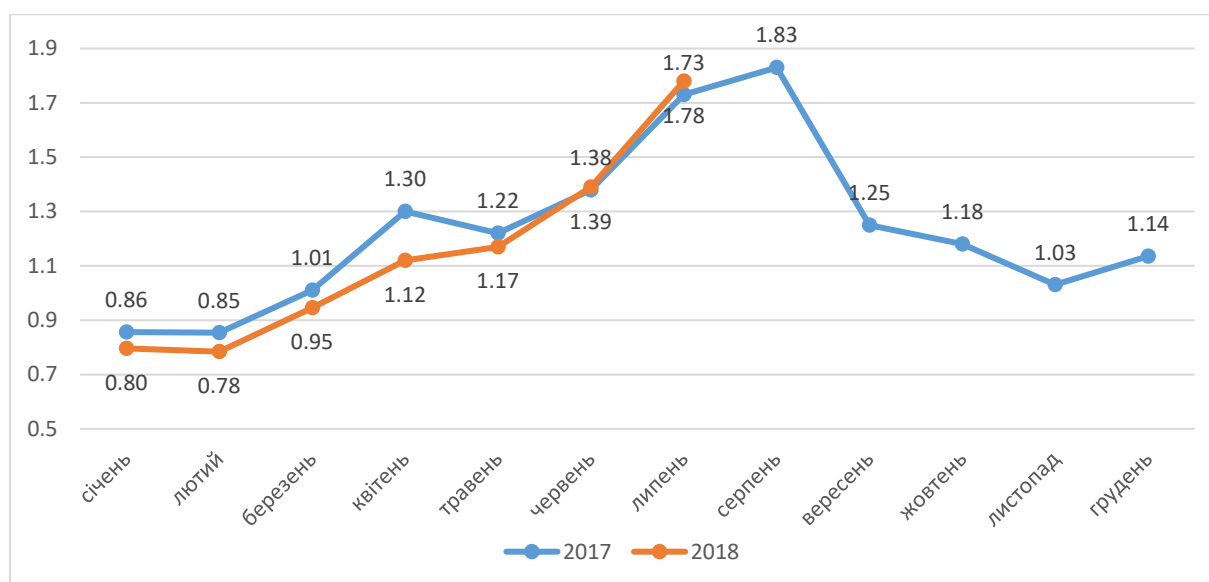
Ризики у соціально-економічній сфері

Зростання розміру ВВП, повзуча інфляція, просування у рейтингу «Doing Business», зростання обсягів реалізованої промислової продукції та високе значення індексу людського розвитку, зростання приватних грошових переказів в Україну з-за кордону дозволяють зробити висновок, що рівень ризиків у соціально-економічній сфері є допустимим.

2.3. Перетини кордону

Як повідомляє ДПСУ, у липні 2018 року іноземці-громадяни 176 країн та особи без громадянства в'їжджали в Україну 1 778 тис. разів⁶³.

Кількість перетинів кордону іноземцями та особами без громадянства (ІОБГ) в Україні (мільйонів разів, січень 2017-липень 2018 року)⁶⁴:

Найбільше перетинів кордону в липні 2018 року здійснили громадяни Білорусі – 430,1 тис. разів, громадяни Молдови – 412,7 тис. разів, громадяни Росії – 155 тис. разів та громадяни Польщі – 102,9 тис. разів⁶⁵.

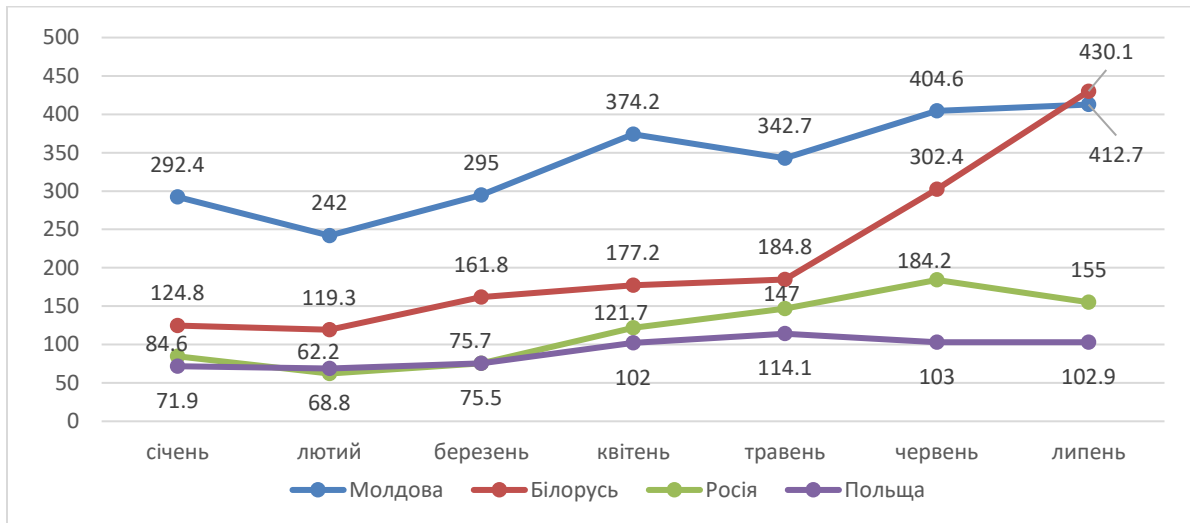
⁶² <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2018/08/125.zip>

⁶³ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної прикордонної служби України.

⁶⁴ Там само.

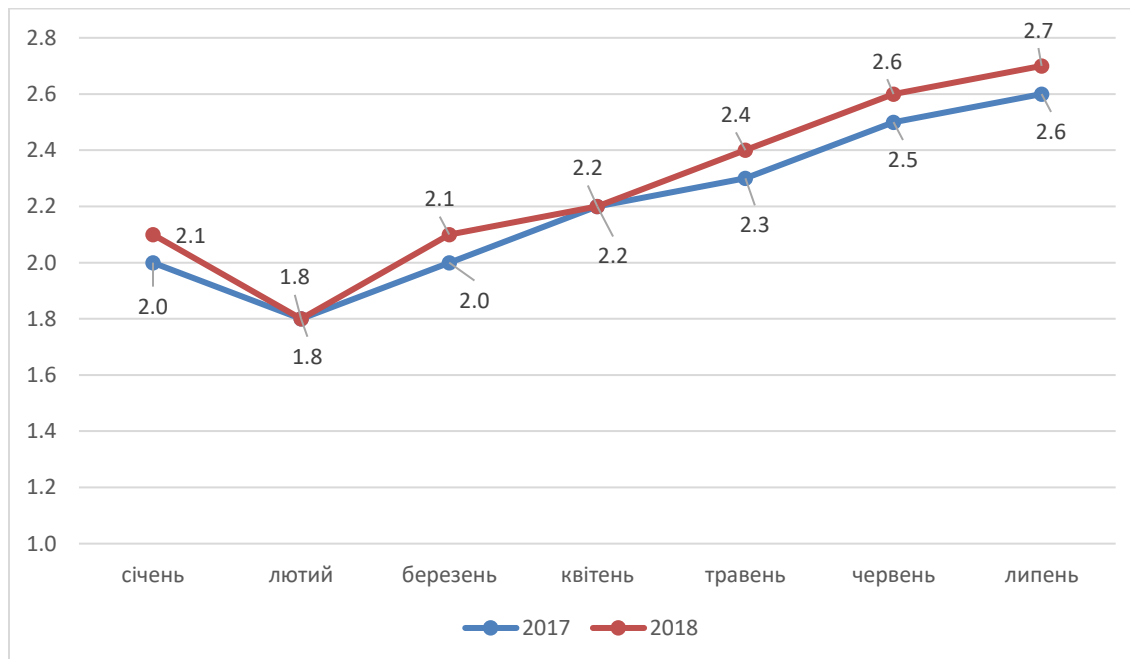
⁶⁵ Там само.

Кількість перетинів кордону громадянами Молдови, Білорусі, Росії та Польщі в Україну (тис. разів, січень-липень 2018 року)⁶⁶:

Як повідомляє ДПСУ, громадяни України перетинали кордон 5 590,7 тис. разів у липні 2018, з них 2 471,6 тис. разів, прямуючи з України. Прямуючи за межі України, у 78,2% випадків громадяни України перетинали кордон землею, у 21,6% – повітрям та у 0,2% – морем⁶⁷.

Кількість перетинів кордону українцями при виїзді з України (млн. разів, січень-липень 2017, 2018 років)⁶⁸:

⁶⁶ Там само.

⁶⁷ Там само.

⁶⁸ Там само.

На основі даних ДПСУ УВКБ ООН веде щомісячний моніторинг перетину лінії розмежування між Україною й Кримом, Україною і Донбасом. Протягом липня 2018 року лінію розмежування в обох напрямках перетнуло 1 643 тис. осіб, з них 826 тис. — на в'їзд до контрольованої українською владою території України та 817 тис. — на виїзд⁶⁹. Порівняно з червнем 2018 року зафіксовано збільшення загальної кількості перетинів на 15,8%. 20 серпня ОКГП опублікував звіт щодо ситуації у пунктах пропуску, включно з місячною динамікою перетинів лінії розмежування та основних причин поїздок⁷⁰. Станом на 23 серпня 2018 року 1 628 ІОБГ звернулись до органів ДМС за спеціальними дозволами для в'їзду на тимчасово окуповану територію України, за цей період було видано 1 593 дозволи, відмовлено у видачі у 4 випадках⁷¹.

2.4. Іноземці, які тимчасово або постійно проживають в Україні

У січні-липні 2018 року було розглянуто 7 142 справи про надання дозволу на імміграцію та відмовлено у наданні дозволу на імміграцію у 150 випадках⁷².

Видані дозволи на імміграцію та посвідки на постійне проживання (штук, січень-липень 2018 року)⁷³:

		Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього
Видано дозволів на імміграцію	Всього	990	1 200	1 243	1 279	1 367	1 027	1 127	8 233
	іммігрантам у межах квот	160	183	160	139	237	156	197	1 232
	іммігрантам поза квотами	830	1 017	1 083	1 140	1 130	871	930	7 001
Оформлено посвідок на постійне проживання		1 708	1 441	2 098	2 175	2 511	1 980	2 417	14 330

Переважна більшість посвідок на постійне проживання була видана іммігрантам поза квотами на основі того, що особа перебуває у шлюбі понад два роки з особою, яка є громадянином України, дітям і батькам громадян України та особам, які мають право на набуття громадянства України за територіальним походженням. З початку року 11 дозволів на імміграцію були видані «закордонним українцям», подружжям закордонних українців, їхнім дітям⁷⁴.

У липні 2018 року 273 415 іммігрантів перебували на обліку в Україні, що складає 0,65% населення України. З них найбільша кількість — вихідці з Росії (150 830 осіб), Молдови (18 467 осіб), Азербайджану (12 378 осіб), Вірменії (11 813 осіб), Грузії (10 494 особи) та Білорусі (8 876 осіб), а також 5 061 особа без громадянства⁷⁵.

⁶⁹ <https://bit.ly/2ipWCBf>

⁷⁰ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ukraine_humanitarian_snapshot_checkpoints_20180820.pdf

⁷¹ <https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/week/immi-23-08-2018.pdf>

⁷² Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

⁷³ Там само.

⁷⁴ Там само.

⁷⁵ Там само.

Посвідки на тимчасове проживання ІОБГ в Україні (штук, січень-липень 2018 року)⁷⁶:

	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього
Оформлено посвідок на тимчасове проживання	4 783	2 963	3 076	2 626	2 466	2 987	4 230	23 131
Продовжено посвідок на тимчасове проживання	1 858	1 997	2 136	1 693	2 086	953	163	10 886
Перебуває на обліку іноземців та ОБГ (станом на вказаний місяць)	91 264	91 916	93 496	94 422	94 923	94 859	92 522	92 522

Основні причини тимчасового проживання іноземців в Україні: навчання (55,7% усіх іноземців, які перебувають на обліку), возз'єднання сім'ї з громадянами України (27,3%), працевлаштування (10%). Кількість ІОБГ, що перебувають на обліку, у цьому році зменшується з червня⁷⁷.

Також Державна міграційна служба України отримала 3 332 заяви про прийняття у громадянство України за січень-липень 2018 року. За цей період 11 782 особи набули громадянство України за народженням, 1 876 — за територіальним походженням, а 244 — за указом Президента України. Громадянство 11 осіб припинено за указом Президента України⁷⁸.

Імміграційні ризики

Збільшення кількості країн (за винятком країн міграційного ризику), громадяни яких мають безвізовий порядок в'їзду в Україну (з 66 до 67), збільшення кількості в'їздів ІОБГ до України на 11,7% порівняно з попереднім місяцем, зменшення кількості іноземних студентів, які навчаються у ЗВО України, незначні зміни у кількості ІОБГ, які постійно та тимчасово проживають в Україні, за країнами походження та областями, збільшення кількості дозволів ІОБГ на імміграцію в Україну на 5,7%, зменшення кількості відкритих кримінальних справ на іноземців та осіб без громадянства та збільшення кількості осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності за статтею 203 КУпАП, на 8% у порівнянні з попереднім місяцем дозволяють оцінити рівень імміграційних ризиків як такий, що насторожує.

2.5. Українці, які постійно або тимчасово проживають за кордоном

За січень-липень 2018 року Державною міграційною службою України оформлено та видано 4 872 дозволів для виїзду громадянина України за кордон на постійне проживання⁷⁹.

Дані щодо еміграції (січень-липень 2018 року)⁸⁰:

	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього
Оформлено документів для виїзду громадян України за кордон на постійне проживання	562	608	666	631	892	847	666	4 872
Емігрантів, які повернулися в Україну на постійне проживання	102	109	143	121	136	130	166	907

⁷⁶ Там само.

⁷⁷ Там само.

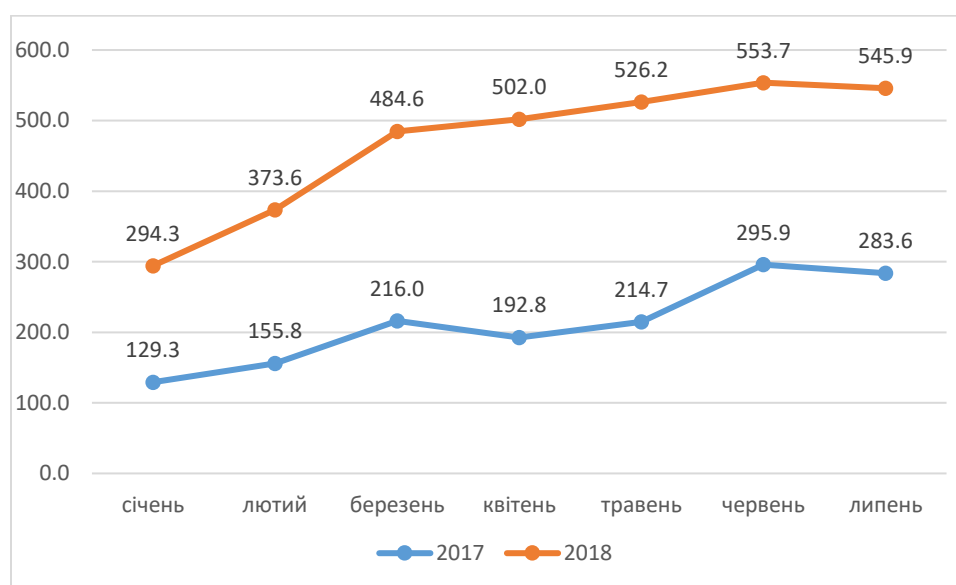
⁷⁸ Там само.

⁷⁹ Там само.

⁸⁰ Там само.

На постійне проживання за кордон за період з січня по липень 2018 року українці переважно виїжджали в США (2 038), Німеччину (669), Росію (664), Литву (275) та Угорщину (240), а повертались переважно з Ізраїлю (249), Росії (179) та США (115). Продовжується тенденція виїзду пенсіонерів в Угорщину (97,1% всіх емігрантів до цієї країни) та в Росію (60,1% всіх емігрантів до цієї країни)⁸¹.

Оформлення та видача паспорта громадянина України для виїзду за кордон (тис. штук, січень-липень 2017, 2018 років)⁸²:

За період з січня по липень 2018 року оформлено та видано 3 280 260 паспортів громадянина України для виїзду за кордон. Кількість оформлених та виданих паспортів громадянина України для виїзду за кордон зростала з початку року, але в липні 2018 року зменшилася порівняно з червнем 2018 року⁸³.

У липні Державна міграційна служба повідомляла про ліквідацію черг на отримання закордонного паспорта. У серпні ДМС оприлюднила інформацію, що від моменту впровадження паспортів громадянина України з безконтактним електронним носієм (з січня 2015 року по серпень 2018 року) в Україні оформлено близько 9,5 мільйонів біометричних документів⁸⁴. При цьому станом на червень 2018 року в Україні налічувалося більше 280 тис. осіб, які сплатили за оформлення закордонного паспорта, пройшли процедуру оформлення, але не з'явилися вчасно до підрозділів ДМС для його отримання.

Еміграційні ризики

Збільшення переліку країн з розвиненими економіками, які громадяни України можуть відвідувати без візи, збільшення кількості поїздок громадян України за кордон на 5%, зменшення кількості виданих дозволів на виїзд громадян України за кордон на постійне місце проживання та збільшення кількості виданих документів на повернення громадян в Україну дозволяють оцінити рівень еміграційних ризиків як такий, що насторожує.

⁸¹ Там само.

⁸² Там само.

⁸³ Там само.

⁸⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/135-tisyach-bukovincziv-ne-zabrali-vchasno-gotovi-zakordonni-pasporti.html>

2.6. Трудова міграція та грошові перекази в Україну та з України

Станом на липень 2018 року 9 286 ІОБГ перебуває на обліку з метою працевлаштування в Україні, що на 1% (93 особи) більше ніж у червні 2018 року⁸⁵.

Дані щодо ІОБГ, що проживають в Україні з метою працевлаштування (січень-липень 2018 року)⁸⁶:

	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього
ІОБГ, які тимчасово проживають в Україні у зв'язку з працевлаштуванням (на момент, осіб)	8 372	8 444	8 606	8 802	8 857	9 193	9 286	9 286
Оформлено посвідок на тимчасове проживання з метою працевлаштування (за період, штук)	358	399	456	502	526	654	830	3 725
Продовжено посвідок на тимчасове проживання з метою працевлаштування (за період, штук)	219	287	360	256	337	73	19	1 551

Найбільше ІОБГ, які проживали в Україні з метою працевлаштування станом на червень 2018 року, були громадянами Туреччини (1 576), Росії (1 144), Білорусі (573), Китаю (495), Азербайджану (477), США (417) та Ізраїлю (321). При цьому більшість цих осіб зареєстрована у Києві – 49,6%, у Київській області – 14,3%, в Одеській області – 6,5% та у Львівській області – 6,1%⁸⁷.

Міністерство соціальної політики України періодично оновлює список суб'єктів господарської діяльності, які мають ліцензію на посередництво у працевлаштуванні, зазначаючи країну працевлаштування та спеціалізацію⁸⁸. Станом на 1 вересня 1 649 суб'єктів господарювання мали таку ліцензію⁸⁹.

Національний банк Польщі оприлюднив звіт, згідно з яким іммігранти, що працюють у Польщі, вислали у І кварталі 2018 року 3,4 млрд. злотих (тобто понад 920 млн. доларів США), що на 700 млн. злотих більше, ніж торік; 86% цих коштів (тобто 2,9 млрд. злотих) надходить до України. Здебільшого їх надсилають українці, які працюють у Польщі тимчасово. Торік сума їхніх переказів склала 2,4 млрд. злотих⁹⁰.

Ризики трудової міграції

Помірне скорочення чисельності працездатного населення України, зростання розмірів середньомісячної заробітної плати у звітному періоді на рівні більшому, ніж ріст індексу споживчих цін, помірне збільшення чисельності безробітного населення працездатного віку та помірне

⁸⁵ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

⁸⁶ Там само.

⁸⁷ Там само.

⁸⁸ <https://www.msp.gov.ua/content/perelik-subektiv-yaki-mayut-licenziyu-z-poserednictva-u-pracervashtuvanni-za-kordonom.html>

⁸⁹ <https://www.msp.gov.ua/files/licenzuvanna/p0309.xls>

⁹⁰ https://www.nbp.pl/publikacje/bilans_platniczy/bilans_platniczy2018_1.pdf?v=2

збільшення рівня безробіття, помірне зростання розмірів заборгованості з виплати заробітної плати та практично незмінність співвідношення заборгованості з виплати заробітної плати до фонду оплати праці, повільне зростання чисельності ІОБГ, які тимчасово працюють в Україні, дозволяють оцінити рівень ризиків трудової міграції як такий, що насторожує.

2.7. Освітня міграція в Україну та з України

Станом на липень 2018 року в Україні на обліку перебуває 51 495 ІОБГ з метою навчання, що на 2 738 осіб менше, ніж у червні 2018 року. Освітні мігранти зареєстровані в найбільших освітніх центрах України: Харківській області (28,1%), у Києві (17,1%), в Одеській області (12,3%) та у Дніпропетровській області (7,6%)⁹¹.

Дані щодо ІОБГ, що проживають в Україні з метою навчання (осіб, січень-липень 2018 року)⁹²:

	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього
ІОБГ, які тимчасово проживають в Україні у зв'язку з навчанням (на момент, осіб)	53 547	53 746	54 802	55 097	55 131	54 233	51 495	51 495
Оформлено посвідок на тимчасове проживання з метою навчання (за період, штук)	3 307	1 458	1 377	991	665	818	1 158	9 774
Продовжено посвідок на тимчасове проживання з метою навчання (за період, штук)	724	631	650	469	558	300	70	3 402

Топ-10 країн походження мігрантів, що приїжджають в Україну з метою навчання, дещо змінилися з попереднього місяця (Узбекистан увійшов у першу десятку): Індія (10 561), Марокко (5 395), Нігерія (3 122), Туркменістан (2 925), Єгипет (2 590), Туреччина (2 483), Йорданія (2 047), Азербайджан (1 887), Узбекистан (1 844), Китай (1 842). Кількість студентів із країн ЄС незначна: від 1 з Люксембургу до 59 студентів із Німеччини. Винятком є Польща: 501 громадянин Польщі з тих, хто проживає в Україні, прибув з метою навчання⁹³.

2.8. Неврегульована міграція

ІОБГ, затримані за незаконне перетинання кордону (осіб, січень-липень 2018 року)⁹⁴:

	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього
Всього	117	79	84	134	198	160	246	1 018
Ділянка кордону	з Польщею	24	29	30	18	56	44	274
	з Словаччиною	24	4	0	22	46	48	207
	з Угорщиною	16	1	14	3	20	4	69
	з Румунією	0	0	0	1	0	10	32

⁹¹ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

⁹² Там само.

⁹³ Там само.

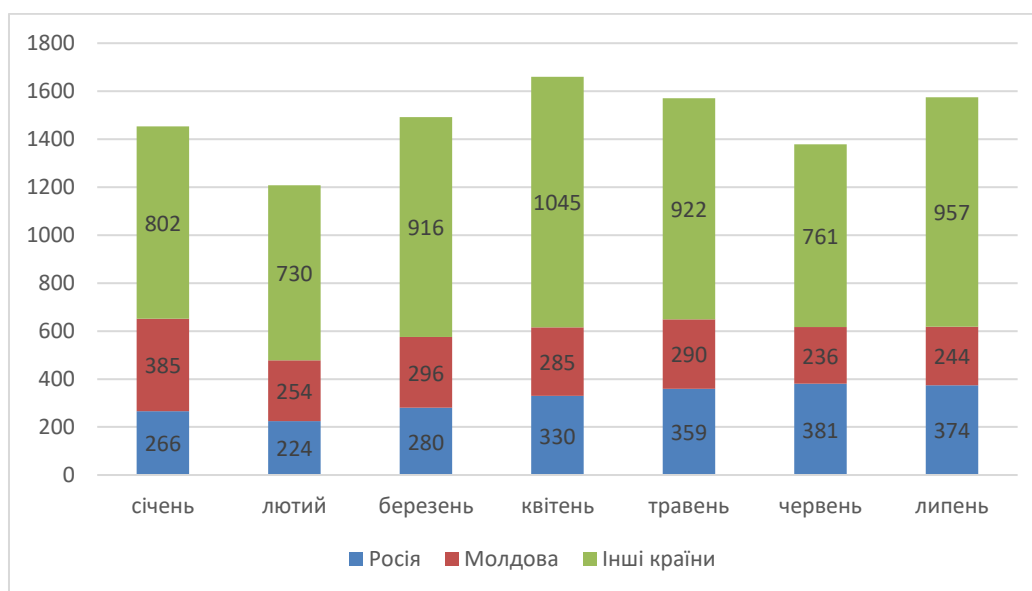
⁹⁴ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної прикордонної служби України.

з Молдовою	37	31	30	64	43	29	37	271
з Росією	9	12	7	22	20	10	33	113
з Білоруссю	4	1	1	4	9	6	5	30
морем або повітрям	3	1	2	0	4	9	3	22

Як і в минулому місяці, найчастіше за незаконне перетинання кордону затримували громадян В'єтнаму на словацькому кордоні (38 з 246 ІОБГ). Водночас у липні було затримано 2 615 громадян України за незаконне перетинання кордону. Переважно це особи, які перетнули кордон з Росією не через офіційні пункти пропуску, а поверталися в Україну через офіційні.

Найбільше у липні 2018 року на ділянках пропуску Державною прикордонною службою України було затримано громадян Молдови (492), Росії (333), Угорщини (264), Азербайджану (223), Туреччини (194), Грузії (142), Румунії (112), Білорусі (106), Ізраїлю (105), Узбекистану (90), Туркменістану (84), США (82), Вірменії (75), Китаю (57), Індії (51), Польщі (50) та В'єтнаму (47)⁹⁵. Найчастіше ІОБГ затримують за порушення правил перебування іноземців в Україні.

Кількість ІОБГ, яких не було пропущено на територію України, за основними країнами громадянства (січень-липень 2018 року)⁹⁶:

Незважаючи на те, що громадяни Росії не так часто перетинають кордон (порівняно з громадянами Молдови та Білорусі), їх досить часто не пропускають на територію України в основному через непідтверджену мету поїздки (42,5% випадків у липні 2018 року), недійсність документів (24,9% у липні 2018 року), обмеження в'їзду/виїзду (19% у липні 2018 року) та перевищення терміну реєстрації (8,6% у липні 2018 року)⁹⁷.

⁹⁵ Там само.

⁹⁶ Там само.

⁹⁷ Там само.

Притягнення до відповідальності виявлених мігрантів із нерегульованим статусом⁹⁸ (січень-липень 2018 року)⁹⁹:

	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього
Виявлено мігрантів із нерегульованим статусом	419	807	1 296	1 062	610	612	618	5 424
Притягнуто до адміністративної відповідальності	406	795	1 288	1 033	595	608	588	5 313
Прийнято рішення про примусове повернення	ТО	401	738	1 246	1 018	589	574	5 160
	судом	25	53	82	59	26	33	332
Прийнято рішення про затримання особи з помещенням до ПТПІ	20	41	72	42	14	25	50	264

Усього за січень-липень 2018 року Державною міграційною службою України виявлено 5 424 мігранти з нерегульованим статусом, з них 3 748 чоловіків та 1 676 жінок. За частиною першою статті 203 Кодексу України про адміністративні правопорушення «Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України» за січень-липень 2018 року притягнуто до адміністративної відповідальності 5 313 мігрантів з нерегульованим статусом. З них 20,8% – громадяни Росії, 16,9% – громадяни Азербайджану, 8% – громадяни Молдови, 7,7% – громадяни Грузії, 7,2% – громадяни Вірменії та 7% – громадяни Узбекистану. Більшість виявлених мігрантів (98,5%) ухилилися від виїзду з України після закінчення відповідного терміну перебування¹⁰⁰.

Згідно з щомісячним моніторингом прикордонної агенції Євросоюзу Frontex, з січня по червень 2018 року українці здійснили 44 спроби незаконно перетнути кордон з Європейським Союзом, що на 40 спроб менше, ніж за аналогічний період 2017 року¹⁰¹.

Статистика злочинів, що розслідуються за статтею 332 Кримінального кодексу України «Незаконне переправлення осіб через державний кордон України», наведена у таблиці нижче.

Злочини, що розслідуються за статтею 332 Кримінального кодексу України «Незаконне переправлення осіб через державний кордон України» (січень-липень 2018 року)¹⁰²:

	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього
Обліковано кримінальних порушень	25	22	27	34	29	20	31	188
Кримінальні порушення, у яких особам було вручено повідомлення про підозру	3	6	6	26	6	5	10	62
Кримінальні правопорушення, за якими провадження направлені до суду з обвинувальним актом	1	4	1	6	22	6	1	41

⁹⁸ У цьому моніторинговому документі термін «мігрант з нерегульованим статусом» вживається на позначення терміну «нелегальний мігрант», використовуваного у законодавстві України, звітності державних органів та у публікаціях, як такий, що відповідає практиці Міжнародної організації з міграції.

⁹⁹ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

¹⁰⁰ Там само.

¹⁰¹ <https://frontex.europa.eu/along-eu-borders/migratory-map/>

¹⁰² https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113653&libid=100820#

Отже, кількість справ, які дійшли до суду станом на липень 2018 року, складає 21,8% загальної кількості кримінальних правопорушень за даний період (з тих, що внесені до ЄРДР). У 2017 році цей відсоток складав 20,1%, у 2016 році – 18,6%, у 2015 – 31,6%, у 2014 – 44,5%, а у 2013 – 38,6%.

Ризики неврегульованої міграції

Збільшення кількості ІОБГ, затриманих за незаконне перетинання кордону, існування маршрутів неврегульованої міграції в та через Україну, зменшення на 3,3% кількості виявлених мігрантів із неврегульованим статусом, незмінність кількості виявлених фактів торгівлі людьми, незмінність кількості осіб, переданих територіальними органами для здійснення реадмісії, дозволяє оцінити рівень ризиків неврегульованої міграції як такий, що насторожує.

2.9. Шукачі міжнародного захисту

Станом на 1 липня 2018 року в Україні міжнародний захист мали 2 399 біженців та 674 особи, які потребують міжнародного захисту.

Шукачі міжнародного захисту (січень-липень 2018 року)¹⁰³:

	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього ¹⁰⁴
Кількість осіб, які звернулись із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту	64	60	65	44	72	46	103	454
Кількість виявлених дітей, розлучених із сім'єю, які подали заяву про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту	3	3	4	7	8	9	19	53
Прийнято рішення про визнання біженцем ¹⁰⁵	0	0	2	0	0	1	0	3
Прийнято рішення про визнання особою, яка потребує додаткового захисту ¹⁰⁶	0	2	12	5	2	6	6	33
Прийнято рішення про відмову у наданні захисту в Україні ¹⁰⁷	0	17	18	19	21	25	12	112

Ризики, пов'язані з шукачами міжнародного захисту

Зростання кількості осіб, які звернулися до органів ДМС із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, помірне збільшення кількості ІОБГ, які отримали захист в Україні, та збільшення кількості відмов у наданні захисту дозволяє оцінити рівень ризику, що пов'язаний з шукачами міжнародного захисту як такий, що насторожує.

2.10. Внутрішня вимушена міграція та внутрішньо переміщені особи

Станом на 27 серпня 2018 року, за даними структурних підрозділів соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій, взято на облік 1 518 283 переселенці з окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим, що на 0,1% більше ніж

¹⁰³ Відповідно до даних, які було отримано за запитом від Державної міграційної служби України.

¹⁰⁴ Дані можуть бути уточнені.

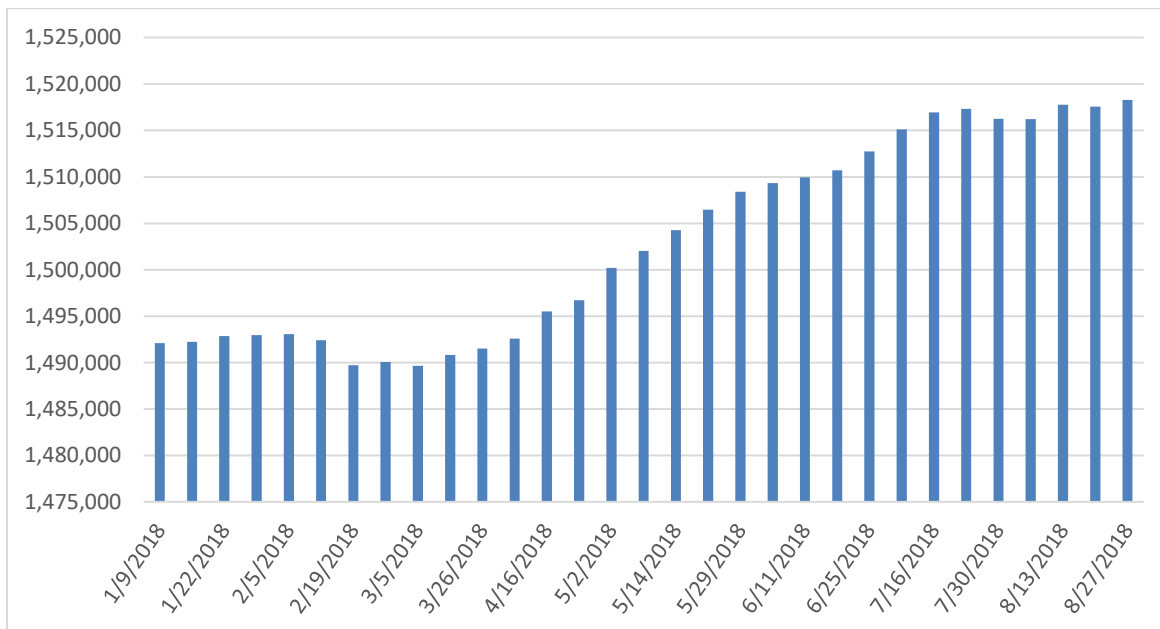
¹⁰⁵ Дані за липень: <https://dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/week/ref-03-08-2018.pdf>

¹⁰⁶ Там само.

¹⁰⁷ Там само.

наприкінці липня¹⁰⁸. Детальніше зі статистикою щодо внутрішньо-переміщених осіб можна ознайомитися у матеріалах, які публікує УВКБ ООН¹⁰⁹.

Кількість переселенців на обліку (осіб, січень-серпень 2018 року)¹¹⁰:

Ризики внутрішньої міграції

Наявність постійних обстрілів у зоні ООС, помірне зростання кількості внутрішньо переміщених осіб та збільшення внутрішньої міграції дозволяє оцінити рівень ризиків внутрішньої міграції як такий, що насторожує.

2.11. Торгівля людьми

Статистика злочинів, що розслідуються за статтею 149 Кримінального кодексу України «Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини», наведена у таблиці нижче¹¹¹:

	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Всього
Обліковано кримінальних правопорушень у звітному періоді	51	28	29	22	28	18	18	194
Кримінальні правопорушення, у яких особам вручено повідомлення про підозру	19	16	18	12	13	14	9	101
Кримінальні правопорушення, за якими провадження направлені до суду з обвинувальним актом	7	4	7	3	20	15	1	57

¹⁰⁸ <https://www.msp.gov.ua/news/15786.html>

¹⁰⁹ <https://bit.ly/2CZaLzr>

¹¹⁰ <https://www.msp.gov.ua/timeline/Novini.html>

¹¹¹ https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113277&libid=100820&c=edit&_c=fo#

3. УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЄЮ ТА КОРДОНАМИ

3.1. Міграційна політика та законодавство України, судова практика

Детальний перелік нормативно-правових актів, які набрали чинності в серпні, та законодавчих ініціатив, які були оприлюднені в серпні, їхній короткий опис доступні на сайті МОМ¹¹². УВКБ ООН опублікувало огляд законодавства, що стосується внутрішньо переміщених осіб за липень 2018 року¹¹³.

Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року, що була прийнята 12 липня 2017 року¹¹⁴, трансформується в конкретні кроки. 29 серпня набув чинності План заходів на 2018-2021 роки, який окреслює перший етап реалізації Стратегії¹¹⁵. На цей період заплановано, вироблення системного підходу до управління міграційними процесами, створення належного інформаційного забезпечення та приведення національного законодавства у відповідність з міжнародними стандартами.

У серпні Урядом затверджено План заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні¹¹⁶, яким передбачено розроблення та реалізація галузевої програми інформатизації системи МВС та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ. Згідно з Планом заходів розвиток електронного урядування також передбачає приведення інформації про особу в державних та єдиних реєстрах, інших державних інформаційних базах, до єдиного ідентифікатора – унікального номера запису в Єдиному державному демографічному реєстрі, розпорядником якого є ДМС. Для підвищення ефективності та оперативності роботи системи органів дипломатичної служби заплановано до 2020 року автоматизувати консульські послуги шляхом впровадження системи «Е-консул».

Уряд працює над міграційною політикою в глобальному контексті. На засідання Кабміну 21 серпня були розглянуті проекти розпоряджень Президента України «Про делегацію України для участі в переговорах у рамках ООН щодо підготовки проекту Глобальної угоди про безпечну, впорядковану та законну міграцію» та «Про делегацію України для участі в переговорах у рамках ООН щодо підготовки проекту Глобальної угоди про біженців»¹¹⁷. Робота над угодою почалась у вересні 2016 році, коли Генеральна Асамблея ООН схвалила Нью-Йоркську декларацію, після якої розпочались переговори щодо тексту угоди, який було остаточно узгоджено 13 липня 2018 року. На 10-11 грудня запланована міжурядова конференція в Маракеші під час якої відбудеться підписання угоди представниками країн¹¹⁸.

¹¹² http://iom.org.ua/sites/default/files/lm_august_2018_ukr.pdf

¹¹³ <http://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2018/08/2018-07-Legislative-Update-final-UA.pdf>

¹¹⁴ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/482-2017-%D1%80>

¹¹⁵ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-na-20182021-roki-shchodo->

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/617-2018-%D1%80>

¹¹⁷ <https://www.kmu.gov.ua/ua/meetings/zasidannya-kabinetu-ministriv-ukrayini-21-08-2018>

¹¹⁸ <http://www.un.org/en/conf/migration/>

Незмінною залишається політика щодо осіб, які незаконно відвідують тимчасово окуповані території АР Крим, Донецької та Луганської областей. З початку року співробітники ДПСУ склали протоколи про порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї на 600 осіб¹¹⁹, а через незаконний перетин кордону у закритих пунктах пропуску прийняли рішення про заборону в'їзду на територію України терміном на 3 роки щодо 740 іноземців¹²⁰. 30 серпня співробітники Харківського прикордонного загону не пропустили російського дипломата, якому заборонено в'їзд в Україну до 2023 року: він планував потрапити на територію через пункт контролю «Харків пасажирський» поїздом «Москва-Харків»¹²¹.

Вище керівництво відомств, які відповідають за міграційну політику, продовжують акцентувати, що проблема нерегульованої міграції загрожує державній безпеці. 15 серпня на Чернігівщині перший заступник Міністра внутрішніх справ Сергій Яровий зазначив: «Результати профілактичного відпрацювання «Мігрант» показали, що проблема нелегалів нині дуже гостра у державі. Масовий приток нелегальних мігрантів є критичним, незабаром він становитиме загрозу державній безпеці»¹²². Своєю чергою директор Департаменту в справах іноземців та осіб без громадянства Державної міграційної служби Наталія Науменко повідомила, що ДМС розробляє «план надзвичайних дій на випадок масового входу в Україну нелегальних мігрантів», який буде скоро представлений керівництву МВС¹²³. Перший заступник Голови Державної прикордонної служби Василь Серватюк повідомив, що російська сторона порушує міжнародні договори про реадмісію, оскільки не приймає «нелегальних» мігрантів, що прибувають з їхньої країни. Також він зазначив, що «Держприкордонслужба усвідомлює свою відповідальність, всі засоби направлені на посилення східної ділянки кордону, оскільки саме звідти йдуть нелегали»¹²⁴. Одна з головних причин таких тенденцій, на думку чиновників, – посилення Євросоюзом загалом та окремими країнами обмежувальної політики щодо мігрантів, які розглядають й інші напрямки, зокрема Україну¹²⁵.

Уряд продовжує реадізацію політики щодо захисту дітей. 23 серпня змінами до постанови Кабінету Міністрів врегульовано питання забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, за місцем походження або проживання дитини чи за місцем обліку таких дітей, як внутрішньо переміщених осіб¹²⁶. 22 серпня внесено зміни, якими врегульовуються окремі аспекти надання висновку про підтвердження місця проживання дитини під час вирішення питання її тимчасового виїзду за межі України¹²⁷. 28 серпня набрав чинності удосконалений порядок

¹¹⁹ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/740-inozemcyam-zaboroneno-vizd-v-ukrainu-cherez-nezakonne-vidviduvannya-timchasovo-okupovanih-teritoriy/>

¹²⁰ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/740-inozemcyam-zaboroneno-vizd-v-ukrainu-cherez-nezakonne-vidviduvannya-timchasovo-okupovanih-teritoriy/>

¹²¹ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/prikordonniki-ne-propustili-rosiyskogo-diplomata-yakomu-zaboroneno-vizd-do-2023-roku/>

¹²² <https://dmsu.gov.ua/news/dms/sergij-yarovij-problema-nelegalnoj-migracij-zagrozhuje-derzhavnij-bezpeczi.html>

¹²³ http://mvs.gov.ua/ua/news/15109_Sergiy_Yaroviy_Problema_nelegalnoi_migracii_zagrozhu_derzhavnij_bezpe_ci_FOTO_VIDEO_.htm

¹²⁴ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/sergij-yarovij-problema-nelegalnoyi-migraciyi-zagrozhuje-derzhavnij-bezpeczi>

¹²⁵ https://dt.ua/UKRAINE/u-dpsu-poperedzhayut-pro-navalu-nelegalnih-migrantiv-v-ukrayini-pislya-zakrittya-yes-282685_.html

¹²⁶ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro--do-punktu-64-poryadku-provazhennya-organami-opiki-ta-pikluvannya-diyalnosti-povyazanoi-iz-zahistom-prav-ditini>

¹²⁷ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/620-2018-n>

вивезення дітей за кордон¹²⁸. 22 серпня було доповнено перелік випадків, які дозволяють тимчасовий виїзд з України дитини в супроводі одного з батьків без нотаріально посвідченої згоди другого з батьків, а також зафіксовано перелік відповідних необхідних документів¹²⁹. 31 серпня набули чинності зміни, які дадуть змогу вирішувати питання виїзду дитини за кордон на відпочинок та оздоровлення у складі організованої групи при наявності нотаріально посвідченої згоди одного з батьків¹³⁰.

28 серпня набули чинності зміни у Порядку оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсною та знищення посвідки на тимчасове проживання¹³¹. Тепер іноземці та особи без громадянства, які відповідно до законів та міжнародних договорів України не зобов'язані отримувати довгострокову візу для оформлення посвідки на тимчасове проживання та отримали дозвіл на застосування праці іноземців та осіб без громадянства не пізніше 30 днів від дати останнього в'їзду на територію України, мають право подати документи на отримання посвідки без виїзду за межі України за умови дотримання відповідних строків.

Судова практика

7 серпня 2018 року суд, частково задовольнивши апеляційну скаргу підозрюваного у вчиненні погрому табору ромів на Лисій горі у Києві Сергія Мазура, з урахуванням численних позитивних характеристик особи підозрюваного змінив йому запобіжний захід у вигляді цілодобового домашнього арешту на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту у нічний час доби¹³².

Апеляційну скаргу особи, яка сповідує іслам, про визнання протиправною відмову ДМС у прийнятті заяви про заміну паспорта та зобов'язання ДМС зробити фото на новий паспорт у хіджабі залишено без задоволення. Суд, узгоджуючи свою позицію з рішенням Вищого адміністративного суду України 2013 року¹³³, зазначив, що відцифрований образ обличчя особи без головного убору є складовим елементом паспорта та допомагає ідентифікувати особу за візуальними ознаками¹³⁴.

4 липня 2018 року Верховний Суд України постановив рішення про надання дозволу на тимчасовий виїзд за кордон дитини за відсутності згоди одного з батьків. Пріоритетним було визнано принцип забезпечення найкращих інтересів дитини перед принципом рівності прав батьків щодо дитини. Суд зазначив, що за відсутності згоди одного з батьків дозвіл може бути наданий на підставі рішення суду на певний період з визначенням його початку й закінчення. Поглядам дитини має приділятися належна увага згідно з її віком і зрілістю¹³⁵.

Оскільки у ході досудового розслідування за фактом перевищення службових повноважень колишніми високопосадовцями при незаконному позбавленні волі архієпископа Олександра (Драбинко) у досудового розслідування виникли сумніви щодо наявності у матеріалах справи ДМС про прийняття до громадянства України депутата Вадима Новинського оригіналу Указу Президента України про прийняття до громадянства з оригіналом підпису Президента, а також є необхідність дослідити справжність підписів та написів від імені В. Новинського у документах, які стали підставою

¹²⁸ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/v-ukraini-udoskonaleno-poryadok-vivezennya-ditey-za-kordon/>

¹²⁹ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/619-2018-n>

¹³⁰ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro--6-poryadku-organizaciyi-viyizdu-ditej-za-kordon-na-vidpochinok-ta-ozdorovlennya>

¹³¹ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-2018-n>

¹³² <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75891790>

¹³³ <http://reyestr.court.gov.ua/Review/33799533>

¹³⁴ <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75929802>

¹³⁵ <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75266002>

для надання йому громадянства України, Печерський районний суд м. Києва надав дозвіл Генеральній прокуратурі України вилучити матеріали справи для перевірки¹³⁶.

Одеський апеляційний адміністративний суд підтримав рішення суду першої інстанції та визнав, що факт прийняття ДМС висновку за результатами службового розслідування щодо підстав оформлення паспорту через 13 років після отримання паспорту громадянина України, є втручанням у приватне життя особи. Суд зазначив, що ДМС не довела правомірності прийнятого рішення про визнання недійсним, вилучення і знищення паспорта громадянина України, а також те, що наслідком рішення ДМС може бути фактичне залишення особи, яка 13 років тому здала паспорт Республіки Молдова та отримала паспорт громадянина України, особою без громадянства¹³⁷.

1 серпня 2018 року Верховний Суд залишив без задоволення касаційну скаргу ДМС у справі про визнання недійсним бланка паспорта громадянина України уродженця Палестини, який отримав такий паспорт у 2012 році у м. Сімферополі. Суд обґрунтував своє рішення тим, що Інструкція про порядок виготовлення, зберігання, облік, передачу та знищення бланків документів суворого обліку та суворої звітності в ДМС України, затверджена наказом ДМС України від 18 липня 2012 року № 153, якою ДМС керувалася при прийнятті рішення, не зареєстрована в Міністерстві юстиції України, а відтак, не є нормативно-правовим актом, а є виключно внутрішнім документом ДМС України¹³⁸.

На сайті ЄСПЛ опубліковано прес-реліз про подачу нової Міждержавної заяви України проти Російської Федерації до ЄСПЛ¹³⁹. Заява стосується громадян України, заарештованих, обвинувачених та засуджених Росією за звинуваченнями у членстві в організаціях, заборонених російським законодавством, підбурюванні до ненависті та насильства, військових злочинах, шпигунстві та тероризмі.

3.2. Виділення та розподіл ресурсів, інфраструктурні зміни

Посол України в США висловив здивування через масштабну закупівлю гелікоптерів у французької компанії «Airbus Helicopters», які планують використовувати в тому числі й для забезпечення охорони державного кордону. Він вважає, що коли держава має на меті переозброєння і має обмежені кошти, то потрібно розставляти пріоритети, передбачати реакцію інших партнерів та тримати баланс. Зокрема в США, яка надає 90% військової допомоги, виникають питання, чому йдеться лише про неповоротну допомогу Україні¹⁴⁰. У роз'ясненні МВС наголосило, що міжурядовий контракт цивільного характеру, а вертольоти необхідні, насамперед, для санітарних, рятувальних, спостережних цивільних місій МВС¹⁴¹.

29 серпня набули чинності зміни до плану заходів щодо інженерно-технічного облаштування українсько-російського і українсько-молдовського державного кордону, територій, прилеглих до районів проведення антитерористичної операції та Автономної Республіки Крим. Зміни вносяться у зв'язку із закінченням проведення антитерористичної операції та з урахуванням реальних темпів виконання робіт у 2015-2017 роках: строки продовжено до 2021 року¹⁴². Під час робочої поїздки в

¹³⁶ <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75605544>

¹³⁷ <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75957354>

¹³⁸ <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75678535>

¹³⁹ <http://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-6172867-7998333>

¹⁴⁰ <https://www.eurointegration.com.ua/interview/2018/08/31/7086255/>

¹⁴¹ <http://mvs.gov.ua/ua/news/15328> MVS Ukraini Vertolitnyi kontrakt iz Airbus Helicopters vigidnyi Ukraini MVS prodovzhu robotu iz Franciyu.htm

¹⁴² <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-rozporyadzhennya-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-14-travnya-2015-r-439>

Сумську та Харківську області заступник Міністра внутрішніх справ Вадим Троян зазначив, що облаштування Харківської ділянки кордону завершиться вже цього року: «У Харківській області протяжність кордону – 270 кілометрів, з них 220 вже облаштовано. Наступним етапом облаштування українсько-російського кордону стане Сумська ділянка. Наразі цей процес знаходиться на етапі координації з місцевими органами влади»¹⁴³.

Наприкінці серпня набули чинності зміни до Договору між Урядом України та Урядом Республіки Польща про надання кредиту на умовах пов'язаної допомоги¹⁴⁴, які дозволять профінансувати за рахунок коштів пільгового кредиту у сумі до 100 млн. євро проекти з будівництва, реконструкції та капітального ремонту автомобільних доріг західного регіону для подальшого якісного поєднання їх з автомобільними дорогами Республіки Польща, розбудови підрозділів охорони кордону, прикордонної дорожньої інфраструктури та облаштування пунктів пропуску на українсько-польському кордоні. Зміни передбачають продовження терміну укладання контрактів із польськими компаніями для виконання робіт і надання послуг до 31 грудня 2019 року.

У серпні виникали труднощі у роботі КПВВ «Майорськ». 9 серпня через обстріл позицій прикордонників пропуск на цьому напрямку через лінію зіткнення не здійснювався протягом двох годин. У результаті обстрілу пошкоджено броньований автомобіль Кугуар та один з бліндажів. Постраждалих серед військовослужбовців та цивільного населення не було¹⁴⁵. Однак 23 серпня був зафіксований черговий обстріл зі снайперської гвинтівки, у результаті чого було пошкоджено один з модулів для оформлення громадян. Із 24 до 27 серпня було тимчасово припинено пропуск осіб і транспортних засобів через лінію зіткнення в цьому контрольному пункті в'їзду-виїзду¹⁴⁶.

У серпні через портал prozorro.gov.ua були завершені оголошені раніше Державною міграційною службою тендери з будівництва службового житла¹⁴⁷ та з проектних робіт щодо будівництва ліній зв'язку транспортної мережі ДМС України. Також ДМС був оголошений тендер щодо послуги з організації примусового видворення за межі України мігрантів з нерегульованим статусом¹⁴⁸. Упродовж серпня були скасовані тендери на послуги зі створення комплексних систем захисту інформації: Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами¹⁴⁹, програмно-технічного комплексу «Реєстр територіальних громад»¹⁵⁰ та Єдиного державного демографічного реєстру¹⁵¹.

Покращуються сервіси щодо оформлення документів та збільшується кількість місць, де їх можна отримати. З 10 серпня територіальні підрозділи Управління ДМС України в Сумській області підключено до сервісу «електронна черга»: для отримання послуг з оформлення паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон у районних підрозділах ДМС Сумщини достатньо попередньо зареєструватись в електронній черзі, обравши для себе

¹⁴³ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/vadim-troyan-pobuvav-u-pidrozdilah-shidnogo-regionalnogo-upravlinnya-derzhprikordonsluzhbi/>

¹⁴⁴ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-pidpisannya-protokolu-mizh-urya>

¹⁴⁵ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/teroristi-vidkrili-vogon-u-napryamku-kontrolnogo-posta-mayorsk/>

¹⁴⁶ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/u-kpvp-mayorske-vidnovlyatsya-propuskni-operacii/>

¹⁴⁷ <https://www.dzo.com.ua/tenders/2712780>

¹⁴⁸ <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-08-23-000326-b>

¹⁴⁹ <https://www.dzo.com.ua/tenders/2607936>

¹⁵⁰ <https://www.dzo.com.ua/tenders/2607908>

¹⁵¹ <https://www.dzo.com.ua/tenders/2607935>

зручний час та дату відвідування підрозділу¹⁵². Згідно з Планом заходів щодо реалізації Стратегії державної міграційної політики, в усіх територіальних органах і територіальних підрозділах ДМС до кінця 2018 року повинен бути запроваджений сервіс «Електронна черга»¹⁵³.

14 серпня на Буковині вперше на базі ЦНАПу сільської територіальної громади відкрили робоче місце з оформлення та видачі паспорта громадянина України вперше та паспорта громадянина України для виїзду за кордон¹⁵⁴. 21 серпня у Немирові Вінницької області в центрі надання адміністративних послуг запрацювала робоча станція з оформлення і видачі паспортів громадянина України та громадянина України для виїзду за кордон¹⁵⁵. 1 серпня Фастівський територіальний підрозділ ДМС, що на Київщині, переїхав на нову адресу і буде здійснювати прийом громадян у більш зручному приміщенні¹⁵⁶.

3 серпня на Донеччині запрацювала туристична поліція, яка патрулює прибережні райони на велосипедах та конях¹⁵⁷. 18 серпня в рамках операції «Мігрант» на Чернігівщині організовано пересувний пункт для перевірки автотransпортних засобів на європейських номерах з метою запобігання та протидії нерегульованій міграції¹⁵⁸.

20 серпня у хорватському місті Спліт відбулося відкриття почесного консульства України в Хорватії¹⁵⁹. Нові додаткові консульські установи також планують відкрити в Польщі, зокрема у Вроцлаві¹⁶⁰ та в Канаді, в Едмонтоні¹⁶¹.

Складною залишається доля українців, яких заарештували в Греції та Італії за перевезення мігрантів, тому МЗС анонсувало, що відкриє Національний центр протидії втягуванню українських моряків у незаконну діяльність за кордоном як превентивний компонент менеджменту у кризових ситуаціях¹⁶². На початку серпня МЗС повідомляло, що в Греції та Італії заарештовано близько 250 українських моряків¹⁶³.

31 липня набуло чинності нове Положення про пункти тимчасового розміщення біженців¹⁶⁴, яке краще врегулює питання перебування у пунктах тимчасового розміщення біженців осіб, які подали заяви про визнання біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, стосовно яких прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання

¹⁵² <https://dmsu.gov.ua/news/region/onlajn%Ef%BC%8Dservis-elektronna-cheraga-vidteper-dostupnij-dlya-meshkancziv-usix-rajoniv-sumskoj-oblasti.html>

¹⁵³ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-na-20182021-roki-shchodo->

¹⁵⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/na-bukovini-vidkrito-pershu-robochu-stancziyu-na-bazi-cznapu-silskoj-teritorialnoj-gromadi.html>

¹⁵⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/u-misti-nemiriv-vidkrito-cznaz-nadannya-poslug-po-linij-migracijnoj-sluzhbi.html>

¹⁵⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/vidkrittya-novogo-primishhennya-fastivskogo-rv.html>

¹⁵⁷ <https://www.npu.gov.ua/news/novini-z-regioniv-ta-in-sajtiv/na-donechchini-zapraczyovala-turistichna-policiya-priberezhni-rajoni-patrulyuvatimut-na-bajkax-velosipedax-ta-konyax/>

¹⁵⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/u-ramkax-operaczij-migrant-na-chernigivshini-organizovano-mobilnij-punkt-dlya-provedennya-perevirok-na-avtoshlyax-oblasti.html>

¹⁵⁹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/20/7085828/>

¹⁶⁰ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/27/7086092/>

¹⁶¹ <https://ua.interfax.com.ua/news/political/527864.html>

¹⁶² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/13/7085554/>

¹⁶³ <https://ampua.org/novyny/v-grecii-ta-italii-zareshhtovano-250-ukra/>

¹⁶⁴ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0788-18>

біженцями чи особами, які потребують додаткового захисту, та яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту.

Як повідомляє МТОТ, у липні на гарячу лінію для ВПО надійшло 2 673 дзвінків, загальна кількість запитів становила 3 468. З тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей надійшло 23,2% від загальної кількості запитів. Найбільше громадян турбували питання стосовно виплати пенсії та доступу до соціальних виплат, оформлення документів для ВПО, процедури перетину лінії розмежування тощо¹⁶⁵.

Важливим напрямком роботи залишається забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб. 31 липня на Харківщині в місті Богодухів 30 ВПО отримали безкоштовне житло, яке було облаштовано у відремонтованому гуртожитку¹⁶⁶. Це стало можливим завдяки допомозі Уряду Німеччини: завдячуючи гранту 97 переселенців уже отримали безкоштовне соціальне житло, а протягом найближчих місяців ще близько 650 ВПО отримають житло у Харківській, Дніпропетровській та Запорізькій областях.

3.3. Зміни в організації та управлінні

22 серпня Наталія Науменко призначена першим заступником Голови ДМС України¹⁶⁷. До цього вона очолювала Департамент у справах іноземців та осіб без громадянства ДМС.

На час святкування Дня незалежності України співробітники ДПСУ посилили додатковими нарядами державний кордон та контрольні пункти в'їзду-виїзду на лінії розмежування в районі проведення ООС в Донецькій та Луганській області і на адміністративній межі з тимчасово окупованою територією АР Крим. Для запобігання і недопущення провокацій прикордонники знаходились у постійній взаємодії з Національною поліцією, Національною гвардією, Державною службою України з надзвичайних ситуацій та Службою безпеки України¹⁶⁸.

Наприкінці серпня профспілки працівників структур, підпорядкованих МВС Польщі, попередили про можливі проблеми в перетині польсько-українського кордону. Невдача у переговорах з Міністерством внутрішніх справ щодо умов праці змусила польських прикордонників прийняти рішення використати елементи «італійського страйку» в рамках протесту, що може ускладнити рух на кордонах, зокрема профспілки попередили про більш тривалі перевірки і черги¹⁶⁹.

10 серпня оприлюднений для громадського обговорення Порядок організації та проведення особистого прийому громадян у ДМС¹⁷⁰, який повинен удосконалити роботу за напрямом звернень громадян.

Територіальні управління ДМС продовжують підбивати підсумки роботи: 3 серпня на Рівненщині підсумували результати роботи міграційної служби за перше півріччя 2018 року¹⁷¹.

¹⁶⁵ <http://mtot.gov.ua/garyacha-liniya-dlya-vpo-u-lypni-nadiyshlo-2673-dzvinkiv/>

¹⁶⁶ <https://www.msp.gov.ua/news/15692.html>

¹⁶⁷ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-2018-p>

¹⁶⁸ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/derzhavniy-kordon-posileno-dodatkovimi-naryadami-pid-chas-svyatkuvannya-golovno-svyata-kraini/>

¹⁶⁹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/28/7086131/>

¹⁷⁰ <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/konsultaczij-z-gromadskisty/gromadske-obgovorennja/proekt-nakazu-mvs-pro-zatverdzhennja-poryadku-organizaczij-ta-provedennja-osobistogo-prijomu-gromadyan-u-derzhavnij-migraczijnij-sluzhbi-ukrajni.html>

¹⁷¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/na-rivnenshhini-pidbili-zagalni-pidsumki-roboti-migraczijnoj-sluzhbi-za-i-pivrichchya-2018-roku.html>

Упродовж серпня відбулися спеціалізовані навчання для відомств, що відповідають за реалізацію міграційної політики. 9 серпня у Вінниці представники ДМС взяли участь у семінарі «Запобігання та виявлення корупції в органах державної влади», під час якого співробітникам розповідали про вимоги антикорупційного законодавства України¹⁷². 16 серпня відбулося навчання для працівників територіальних підрозділів ДМС у Чернівецькій області щодо користування Єдиною інформаційно-аналітичною системою управління міграційними процесами¹⁷³.

На базі підрозділів Західного регіонального управління пройшли навчально-методичні збори керівників підрозділів охорони державного кордону. Метою таких зборів є формування єдиних підходів до організації та управління оперативно-службовою діяльністю підпорядкованих органів і підрозділів охорони державного кордону¹⁷⁴. 25 інспекторів прикордонної служби планово підвищили компетенцію у сфері виявлення підробок у документах¹⁷⁵. Представниці ДПСУ взяли участь у тренінгу «Гендер в системі сектору безпеки, зокрема у системі правоохоронних органів», організованому за підтримки структури ООН Жінки в Україні для членів Української Асоціації представниць правоохоронних органів України¹⁷⁶.

У Державній прикордонній службі в рамках проекту «Нове обличчя кордону» з 1 серпня до 29 вересня триває прийом анкет у відділ прикордонної служби «Пархоменкове» (Волинська область) та «Харків-аеропорт». Також відкрита реєстрація на посади у відділах «Рава-Руська», «Краківець» та ОКПП «Київ»¹⁷⁷. Цьогоріч курсантами Національної академії Державної прикордонної служби України стали 370 випускників загальноосвітніх навчальних закладів України та військовослужбовців за контрактом ДПСУ, серед яких 37 – дівчат¹⁷⁸.

Триває боротьба з корупцією в органах влади. 31 серпня Національна поліція та прикордонна служба України викрили у незаконній легалізації іноземців посадовців міграційної служби Одещини, які протягом 2014-2015 років займалися виготовленням та видаванням іноземцям підроблених паспортів громадян України¹⁷⁹. У серпні працівники Управління СБУ у Львівській області взяли участь у спецоперації з викриття організованого злочинного угруповання, члени якого незаконно переправляли іноземців до країн ЄС і до складу якого входили колишній та чинний посадовці Державної міграційної служби¹⁸⁰.

17 серпня набрав чинності Порядок, що визначає механізм проведення процедури контролю другої лінії щодо іноземців та осіб без громадянства у пунктах пропуску через державний кордон

¹⁷² <https://dmsu.gov.ua/news/region/na-vinnichchini-vidbulisya-zanyattya-z-vivchennya-antikorupciijnogo-zakonodavstva.html>

¹⁷³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/u-chernivczyax-navchalisya-pitannjam-gromadyanstva-ukrajini-ta-koristuvannya-eias-ump.html>

¹⁷⁴ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/na-bazi-pidrozdiliv-zahidnogo-regionalnogo-upravlinnya-proyshli-navchalno-metodichni-zbori-kerivnikiv-pidrozdiliv-ohoroni-derzhavnogo-kordonu/>

¹⁷⁵ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/inspektorskiy-sklad-derzhprikordonsluzhbi-pidvishchiv-kvalifikaciyu-u-viyavlenni-pidroblenih-dokumentiv/>

¹⁷⁶ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/dlya-predstavnic-pravoohoronnih-organiv-proyshov-trening-ender-v-sistemi-sektoru-bezpeki-zokrema-u-sistemi-pravoohoronnih-organiv/>

¹⁷⁷ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/nove-oblichchya-kordonu-triva-vidbir-u-prikordonni-pidrozdili-parhomenkove-ta-harkiv-avia/>

¹⁷⁸ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/pershiy-krok-do-zirok-dlya-370-kursantiv-i-kursu-rozpochalas-pochatkova-viyskova-pidgotovka/>

¹⁷⁹ <https://www.npu.gov.ua/news/korupciya/nacionalna-policiya-ta-prikordonna-sluzhba-ukrajini-vikrila-posadovcziv-migracijnoji-sluzhbi-odeshini-u-nezakonnij-legalizaciji-inozemcziv/>

¹⁸⁰ <https://www.facebook.com/SBULviv/posts/1791742910861037>

уповноваженими службовими особами Державної прикордонної служби України¹⁸¹. Процедура контролю другої лінії проводиться за результатами аналізу та оцінки ризиків під час виконання процедури контролю першої лінії, якщо у службової особи виникли сумніви щодо виконання іноземцем або особою без громадянства умов в'їзду в Україну.

10 серпня затверджено Інструкцію, яка врегульовує виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Державної прикордонної служби України¹⁸².

3.4. Міжвідомча співпраця

Важливою залишається організація роботи щодо протидії нерегульованій міграції. З 26 липня по 31 серпня 2018 року в Україні було організовано проведення цільових профілактичних заходів під умовною назвою «Мігрант». Зокрема упродовж серпня було повідомлено про виявлення від 2 до 12 осіб в Хмельницькій¹⁸³, Івано-Франківській¹⁸⁴, Запорізькій¹⁸⁵¹⁸⁶, Закарпатській¹⁸⁷, Тернопільській¹⁸⁸, Чернівецькій¹⁸⁹, Одеській¹⁹⁰ областях, в Полтаві¹⁹¹ та у Києві¹⁹². Попередні підсумки операції були підбиті на Буковині¹⁹³, у Києві¹⁹⁴, на Донеччині¹⁹⁵, Херсонській області¹⁹⁶.

Іншим пріоритетним завданням є перекриття каналів незаконного переправлення іноземців в Україну та інших правопорушень, пов'язаних з міграцією. 14 серпня представники Нацполіції в Києві затримали організаторів незаконного переправлення іноземців до країн Шенгенської зони¹⁹⁷. 23 серпня представники поліції Одещини перекрили міжнародний канал вивезення українців у сексуальне рабство¹⁹⁸. 27 серпня на Одещині правоохоронці викрили групу, яка надавала платні послуги іноземцям за отримання ними громадянства України через фіктивний шлюб та фіктивне

¹⁸¹ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0869-18>

¹⁸² <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0854-18>

¹⁸³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/na-teritorij-xmelnichchini-viyavleno-4-gromadyan-narodnoj-respubliki-bangladesh-pid-chas-zdijsnennya-profilaktichnix-zaxodiv-pid-umovnoyu-nazvoyu-migrant.html>

¹⁸⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/za-ostannij-chas-na-prikarpatti-viyavleno-majzhe-chotiri-desyatki-nelegalnix-migrantiv.html>

¹⁸⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/10-migrant.html>

¹⁸⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/v-kurortnij-zoni-zaporizhchini-znovu-viyavili-nelegaliv.html>

¹⁸⁷ <https://dmsu.gov.ua/news/region/migrantiv-bez-dokumentiv-viyavili-na-prikordonnij-uzhgorodshhini.html>

¹⁸⁸ <https://dmsu.gov.ua/news/region/u-zakladi-gromadskogo-xarchuvannya-u-ternopoli-viyavili-dvoh-nelegaliv.html>

¹⁸⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/u-chernivcyax-viyavleno-chotirox-porushnikiv-migracijnogo-zakonodavstva-z-azerbajdzhanu.html>

¹⁹⁰ <https://www.npu.gov.ua/news/novini-z-regioniv-ta-in-sajtiv/pravoohoronczy-vikrili-nelegalnix-migrantiv-na-odnomu-iz-zavodiv-v-ovidipolskomu-raioni/>

¹⁹¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/u-poltavi-znovu-viyavleno-nelegaliv-z-bangladeshu.html>

¹⁹² <https://www.npu.gov.ua/news/torgivlya-lyudmi/u-kijevi-policzejski-viyavili-u-xostelax-bilshe-10-nelegaliv/>

¹⁹³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/na-bukovini-pidbili-poperedni-pidsumki-operacij-migrant.html> i

¹⁹⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/v-kievi-rozpochato-profilaktichni-zaxodi-operacij-migrant.html>;

<https://www.facebook.com/dmsukvg/photos/a.1813530602252968/2181433455462679/?type=3&theater>

¹⁹⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/u-doneczkomu-regioni-provodyatsya-czilovi-profilaktichni-zaxodi-pid-umovnoyu-nazvoyu-migrant.html>

¹⁹⁶ <https://dmsu.gov.ua/news/region/inozemci-porushuyut-migracijne-zakonodavstvo-na-xersonshhini.html>

¹⁹⁷ <https://www.npu.gov.ua/news/torgivlya-lyudmi/policziya-kijeva-zatrimala-organizatoriv-nelegalnogo-perepravleniya-inozemciv-do-krajn-shengenskoji-zoni/>

¹⁹⁸ <https://www.npu.gov.ua/news/torgivlya-lyudmi/policziya-odeshini-perekrla-mizhnarodnij-kanal-vivezennya-ukrajink-u-seksualne-rabstvo/>

батьківство¹⁹⁹. 27 серпня у Дніпрі поліція затримала організатора «секс-турів» до України, який вербував неповнолітніх дівчат²⁰⁰.

У Полтавській області відбулося кілька міжвідомчих нарад з питань надання послуг ДМС для осіб, що перебувають у конфлікті із законом^{201,202}. 2 серпня в управлінні ДМС України у Рівненській області відбулася робоча зустріч із керівництвом Управління юстиції з питань доступу до відомостей з ДРАЦС²⁰³.

У контексті реалізації Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року відбулася низка зустрічей у Донецькій області. Спочатку представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Донецькій та Луганській областях Павло Лисянський та заступниця Голови міжвідомчої координаційної групи з ромських питань при КМУ, керівниця проекту Ради Європи з питань національних меншин та ромів Зола Кондур взяли участь у нараді з питань прав національних меншин у м. Вугледарі²⁰⁴, а потім у м. Маріуполі разом з начальником Головного управління ДМС України у Донецькій області Євгеном Микитенком обговорили загальне становища ромської національної меншини в Україні та питання документування ромів²⁰⁵.

У серпні був підписаний Меморандум про співробітництво між Державною прикордонною службою України та Республіканським центром лікування та реабілітації наслідків нейротравм, мета якого – встановлення міжвідомчого єдиного підходу до реабілітації військовослужбовців: учасників АТО й осіб, які постраждали внаслідок бойових дій на сході України²⁰⁶.

3.5. Міжнародне співробітництво

Україна продовжує юридичну боротьбу проти Російської Федерації щодо захисту українських громадян у міжнародних судах. 10 серпня Україна подала позов до Європейського суду з прав людини проти Росії через порушення прав українських політв'язнів, де описані порушення щодо 71 політв'язня²⁰⁷. Також Україна подала 5 позовів проти Росії у зв'язку з анексією нею Криму та конфліктом на Донбасі: 2 справи стосуються порушення прав людини в Криму, дві справи – порушення прав людини на Донбасі, одна справа – вивозу дітей з окупованих територій до Росії²⁰⁸.

¹⁹⁹ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/na-odeshhini-pravooxoronczy-perekrili-kanal-nezakonnogo-perepravleniya-inozemcziv-v-ukrajnu.html>

²⁰⁰ <https://www.npu.gov.ua/news/novini-z-regioniv-ta-in-sajtiv/u-dnipri-policziya-zatrimala-organizatora-seks-turiv-do-ukrajini-yakij-verbuvav-nepovnolitnix-divchat/>

²⁰¹ <https://dmsu.gov.ua/news/region/obgovorennya-shlyaxiv-vzaemodij-mizh-spivrobotnikami-probaczij-pa-praczivnikami-derzhavnoj-migracijnoj-sluzhbi-z-metoyu-nadannya-poslug-kompleksnoj-dopomogi-klientam-probaczij-vidpovidno-do-jx-potreb.html>

²⁰² <https://dmsu.gov.ua/news/region/vidbulasya-robocha-zustrich-z-pitan-dokumentuvannya-pasportom-gromadyanina-ukrajni-zasudzhenix.html>

²⁰³ <https://dmsu.gov.ua/news/region/v-upravlinni-dms-ukrajni-v-rivnenskiy-oblasti-vidbulasya-robocha-zustrich-z-kerivnicztvom-upravlinnya-yusticij-po-pitannjax-dostupu-do-reestru-oderzhannya-vidomostej-z-dracs.html>

²⁰⁴ <https://dmsu.gov.ua/news/region/u-m-vugledar-vidbulas-narada-z-pitan-prav-naczionalnix-menshin.html>

²⁰⁵ <https://dmsu.gov.ua/news/region/u-m-mariupoli-obgovorili-problemi-naczionalnix-menshin-v-ukrajni.html>

²⁰⁶ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/prikordonniki-prohoditimet-reabilitaciyu-u-respublikanskomu-centri-likuvannya-ta-reabilitacii-naslidkiv-neyrotravmi-ministerstva-ohoroni-zdorovya-ukrajni/>

²⁰⁷ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10156391613210498&set=a.10153407112890498.1073741828.743310497&type=3&theater>

²⁰⁸ <https://minjust.gov.ua/news/ministry/ivan-lischina-ukraina-gotue-shostiy-pozov-do-espl-proti-rosii>

Угорщина продовжує недружню політику щодо України, вирішивши створити посаду уповноваженого міністра, відповідального за розвиток Закарпатської області та програми розвитку дитячих садків Карпатського басейну²⁰⁹. МЗС висловило протест проти недружніх заяв та вручило угорському дипломату ноту з вимогою надання офіційних роз'яснень, оскільки до сфери компетенції уповноваженого віднесено частину суверенної території України²¹⁰. Україна також оголосила готовність до більш рішучих дій, аж до заборони в'їзду угорському посадовцю²¹¹. Наприкінці серпня МЗС Угорщини повідомило, що йдучи Україні на поступки, Угорщина готова змінити назву уповноваженого по Закарпаттю²¹².

Україна та Грузія фіналізовують угоду про взаємні поїздки: посол України в Грузії Ігор Долгов 28 серпня повідомив, що українські відомства вже погодили текст проекту угоди про взаємні поїздки громадян Грузії та України за внутрішніми паспортами, документи будуть направлені офіційно у Міністерство закордонних справ Грузії²¹³.

30 серпня відбулася зустріч Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Людмили Денісової з послом Італії в Україні Давіде Ла Чечіліа. Останній повідомив, що 108 українців перебувають зараз в італійських тюрмах за незаконне перевезення мігрантів. Однак серед них є особи, які визнані потерпілими від торгівлі людьми і п'ятьох з них вже звільнили з-під арешту за рішенням суду²¹⁴. Людмила Денісова поінформувала, що МЗС України працює над визначенням того, хто з ув'язнених українців є потерпілими від торгівлі людьми, і готує відповідні документи. Водночас відбуваються нові затримання: наприкінці серпня в Італії заарештували двох українців, які доставили 44 афганських мігрантів з Туреччини²¹⁵.

Посол України у Великій Британії Наталя Галібаренко повідомила про початок діалогу щодо візових проблем з Великою Британією. З одного боку британська сторона визнає наявність проблем у візовій практиці, однак зараз мова йде винятково про виправлення цих проблем, а не про спрощення візових вимог для України²¹⁶.

У період з 6 по 10 серпня цього року в Адміністрації ДПСУ відбувся черговий захід проекту «TWINNING», у рамках якого завершено розробку Національного механізму оцінювання стану реалізації інтегрованого управління кордонами в Україні та презентовано його для керівного складу ДПСУ²¹⁷. За організаційної та фінансової підтримки Консультативної місії ЄС з допомоги в реформуванні цивільного сектору безпеки (EUAM) відбувся ряд регіональних практичних тренінгів

²⁰⁹ <https://pershiy.com.ua/uhorshchyna-stvoryla-posadu-uriadovoho-upovnovazhenoho-vidpovidalnoho-za-rozvytok-zakarpatskoi-oblasti/>

²¹⁰ <https://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/66511-komentar-mzs-ukrajinishhodo-antiukrajinsykih-vislovlyuvany-kerivnictva-ugorshhini>

²¹¹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/3/7085175/>

²¹² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/31/7086313/>

²¹³ <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2526083-ukraina-i-gruzia-gotuut-ugodu-pro-vzaemni-poizdki-za-idkartkami-posol.html>

²¹⁴ <https://www.facebook.com/denisovaombudsman/photos/a.708811965858222/2124563917616346/?type=3&theater>

²¹⁵ http://www.ansa.it/english/news/politics/2018/08/29/ukrainian-migrant-traffickers-nabbed_017d4a8c-b78c-4980-acee-d24019c1a39c.html

²¹⁶ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/28/7086116/>

²¹⁷ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/v-administracii-derzhprikordonsluzhbi-prezentovano-instrukciyu-shchodo-nacionalnogo-mehanizmu-ocinyuvannya-stanu-integrovanogo-upravlinnya-kordonami-v-ukraini/>

у сфері оцінки уразливості безпеки кордонів та профілювання ризиків для аналітиків підрозділів охорони державного кордону^{218,219}.

Голова ДПСУ генерал-полковник Петро Цигикал з робочою поїздкою відвідав Литовську Республіку. Він зустрівся з Командувачем Служби охорони державного кордону при Міністерстві внутрішніх справ Литовської Республіки генералом Ренатасом Пожелою та ознайомився з системою охорони державного кордону. Під час візиту Петро Цигикал зауважив, що завдяки наявній співпраці з литовськими колегами відбулось покращення оперативного потенціалу Державної прикордонної служби України та було впроваджено інтегровану систему управління безпекою кордонів на ряду зі стандартами, моделями та кращими практиками країн-членів ЄС. Також наголошувалося про ефективність проекту «TWINNING»²²⁰.

Перший заступник Голови Державної прикордонної служби України Василь Серватюк зустрівся з новою керівницею відділу з правоохоронних питань Посольства США в Україні Стефані Холмс, яка замінила на посаді Крістофера Сміта. Під час зустрічі сторони обговорили стан виконання спільних проектів, зокрема реформування підрозділів мобільного прикордонного загону «ДОЗОР», проекту «Нове обличчя кордону» та співпраці у напрямку удосконалення системи протидії корупції.

Наприкінці серпня відбувся ознайомчий візит української делегації представників ДМС, ДПСУ та Нацполіції до Королівства Нідерланди, у рамках проекту МОМ «Зміцнення управління міграцією та притулком в Україні», мета якого – ознайомлення з питаннями використання біометричної ідентифікації та верифікації в процесі управління міграцією²²¹.

24 серпня працівники Державної прикордонної служби України зустрілися з делегацією Регіонального управління Торонто Агенції прикордонної служби Канади, під час якої сторони охарактеризували особливості діяльності та основні завдання прикордонних відомств, а також обговорили ситуацію на кордонах²²². 26 серпня представниці Державної прикордонної служби взяли участь у роботі 56 щорічної Міжнародної конференції жінок правоохоронних органів, організованої Міжнародною Асоціацією жінок-поліцейських у канадському місті Калгарі²²³.

Активно співпрацюють представники органів влади з міжнародними організаціями в питаннях щодо ВПО. 30 серпня у Міністерстві соціальної політики відбулася зустріч фахівців Директорату соціальних послуг та інтеграції з представниками Посольства Великої Британії та представництва Данської Ради з питань біженців в Україні, на якій обговорювали реєстрацію та базу даних ВПО, базу даних осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії РФ тощо²²⁴.

3.6. Висвітлення у ЗМІ, дослідження, громадська думка з міграційних питань

Київський міжнародний інститут соціології оприлюднив звіт за проектом «Зайнятість через цифрові платформи в Україні. Проблеми та стратегічні перспективи», у якому зазначено, що в 2013-

²¹⁸ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/na-odeshchini-eksperti-eubam-proveli-praktichniy-navchalniy-trening-dlya-analitikiv-pidrozdiliv-ohoroni-derzhavnogo-kordonu/>

²¹⁹ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/prikordonni-analitiki-prodovzhuyut-implementaciyu-krashchih-vropeyskih-u-sferi-bezpeki-derzhavnogo-kordonu/>

²²⁰ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/ochilniki-prikordonnih-sluzhb-ukraini-ta-litvi-obgovorili-pitannya-spivpraci/>

²²¹ <https://dmsu.gov.ua/news/dms/vizit-delegaczij-ukraini-do-korolivstva-niderlandi.html>

²²² <https://dpsu.gov.ua/ua/news/u-den-nezalezhnosti-delegaciya-derzhprikordonsluzhbi-ukraini-zustrilasya-z-predstavnikami-agencii-prikordonnoi-sluzhbi-kanadi/>

²²³ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/predstavnici-derzhprikordonsluzhbi-ukraini-berut-uchast-v-56-shchorichniy-mizhnarodniy-konferencii-zhinok-pravoohoronnih-organiv/>

²²⁴ <https://www.msp.gov.ua/news/15820.html>

2017 роках Україна посіла перше місце в Європі та четверте місце у світі з зайнятості на цифрових платформах, що вимірюється за сумою фінансових потоків та кількістю завдань, виконаних на таких платформах; Україна також посідає перше місце у світі в «ІТ-фрилансі»²²⁵.

Про трудову міграцію говорили в ефірах Радіо Свобода^{226,227}, «Еспресо»²²⁸. Матеріал «Як впливає трудова міграція на скорочення населення» підготувало Hromadske²²⁹. Про те, як зупинити трудову міграцію розмірковував Почесний президент Київської школи економіки Тимофій Милованов для видання «Ліга. Фінанси»²³⁰. Матеріал про еміграцію медичних працівників підготувала редакція BBC. Україна²³¹. «НовоеВремя» підготувало матеріал про українців, які з різних причин залишили Україну і тепер живуть та працюють в Польщі²³². BBC.Україна опублікувало матеріал про кількість українців в Чехії²³³.

Системний погляд на міграційну політику в світі та в Україні представлено в новій монографії Олени Малиновської «Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії: монографія»²³⁴.

Видання «Українська Правда. Життя» написала матеріали із роз'ясненням нових правил про виїзд за кордон дитини²³⁵, а також нюанси виїзду, коли один з батьків перебуває в Донбасі чи Криму²³⁶. Думку археологів щодо будівництва кордону «Стіна» з Росією розпитали журналісти Громадського Радіо²³⁷.

Видання «НовоеВремя» опублікувало інтерв'ю з директоркою Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи НАН України Елою Лібановою, де ключовою темою став майбутній перепис населення України²³⁸. Експертні думки про перепис населення збило видання «День»²³⁹.

Журналіст Національного прес-клубу «Українська перспектива» підготував інтерв'ю з Урядовою уповноваженою з питань гендерної політики Катериною Левченко, у якому висвітлюються питання торгівлі людьми²⁴⁰.

²²⁵ <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=777&page=1>

²²⁶ <https://www.radiosvoboda.org/a/29415578.html>

²²⁷ <https://www.radiosvoboda.org/a/29415636.html>

²²⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=1zUK2AqBUSU>

²²⁹ <https://hromadske.ua/posts/iak-vyizd-ukraintsiv-na-zarobitky-vplyvaie-na-demohrafiu>

²³⁰ <https://finance.liga.net/ekonomika/opinion/ukraintsy-za-rubejom-kak-ostanovit-trudovuyu-migratsiyu>

²³¹ <https://www.bbc.com/ukrainian/features-44889924>

²³² <https://magazine.nv.ua/journal/3224-journal-no-30/iskhod-v-polshu.html>

²³³ <https://www.bbc.com/ukrainian/features-45346887>

²³⁴ http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Migration_Politic_Print-fin-3178a.pdf

²³⁵ <https://life.pravda.com.ua/society/2018/07/12/232142/>

²³⁶ <https://life.pravda.com.ua/society/2018/08/2/232454/>

²³⁷ <https://hromadske.radio/podcasts/kyiv-donbas/budivnytctvo-stiny-derzhprykordonsluzhba-mala-uzgodyty-z-arheologamy-predstavnyky-nanu>

²³⁸ <https://nv.ua/ukraine/events/perepis-na-planshetakh-direktor-instituta-demohrafi-rasskazala-kak-pereschitajut-naselenie-v-2020-m-hodu-2489173.html>

²³⁹ <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/yak-robytymut-portret-naselennya-ukrayiny>

²⁴⁰ <https://np.pl.ua/2018/08/genderna-nerivnist-odna-z-prychyn-torhivli-lyudmy-uryadova-upovnovazhena-z-pytan-gendernoji-polityky/#>

ГО «Восток SOS» опублікувала огляд порушень прав людини в окупованих Луганській та Донецькій областях за липень²⁴¹. На сайті Агентства ООН у справах біженців опублікований тематичний звіт за серпень «Біженці та шукачі притулку в Україні»²⁴².

Матеріали про поступове «одужання» туристичної сфери Києва і зростання іноземного потоку туристів підготувало інтернет-видання «Наш Київ»²⁴³ та «Українська правда»²⁴⁴.

Видання «Європейська Правда» опублікувала матеріали про загострення відносин України та Будапешту²⁴⁵ та шляхи його вирішення²⁴⁶. Європейська Правда пояснює, чому румунська діаспора виступає проти корупції²⁴⁷.

²⁴¹ <http://vostok-sos.org/prava-lyudyny-v-okupovanykh-donetskii-ta-luhanskii-oblastiakh-lypen-2018/>

²⁴² <http://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2018/08/2018-08-UNHCR-UKRAINE-Refugee-and-Asylum-Seekers-Update-FINAL-UA.pdf>

²⁴³ https://nashkiev.ua/novosti/otkouda-i-skolko-priezzhali-touristy-v-kiev-za-poslednie-polgoda.html?in_parent=novosti

²⁴⁴ <https://www.pravda.com.ua/news/2018/08/27/7190288/>

²⁴⁵ <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/08/3/7085170/>

²⁴⁶ <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/08/10/7085478/>

²⁴⁷ <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/08/14/7085579/>